

ІНСТРУМЕНТИ ПІДТРИМКИ ДЛЯ ОЦІНКИ РИЗИКІВ У СЕЗОННІЙ ДІЯЛЬНОСТІ В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ

DICEMBRE 2021

A cura del Gruppo di lavoro di nomina ministeriale.

Ministero del Lavoro e delle Politiche Sociali

Ministero della Salute

Ministero delle politiche agricole, alimentari e forestali

INAIL

Gruppo di Lavoro del Piano Nazionale di Prevenzione Agricoltura

ЗБІР ОЛИВ		
	- Довідковий документ, що визначає попереджувальні та захисні заходи для етапів робочого циклу/робіт та визначених ризиків. - Роботодавець визначає серед вказаних нижче попереджувальних та захисних заходів ті, що відносяться до етапів робочого циклу/робіт та ризиків, що дійсно присутні на підприємстві. - Попереджувальні та захисні заходи, що відносяться до ризиків, присутніх на підприємстві, та які не були розглянуті в цьому довідковому документі (або розглянуті частково, або не в повній мірі відповідають реальіям підприємства), мають бути доповнені роботодавцем.	

Етапи робочого циклу/робіт		
Ручний / механізований збір - Розстигання парусини (необов'язковий етап) - Переміщення контейнерів • Способи ручного збору олив: ЗРИВАННЯ: оливи зриваються з дерева безпосередньо руками та укладаються до кошиків або падають на парусину; РОЗЧИСУВАННЯ: техніка з використанням знаряддя, що називається «гребінця», схожий на грабельки, за допомогою якого розчісуються гілки дерева, внаслідок чого оливи падають на парусину; ТРАСІННЯ: за допомогою довгих жердів трясуть гілки дерева, внаслідок чого оливи падають на парусину; ПІДБИРАННЯ: збір олив, що осипалися на землю. • Способи механізованого збору олив: ЗБИВАННЯ: здійснюється за допомогою довгого струшувача, яку тримає в руках оператор, або під'єданого до трактору або іншої самохідної машини, на кінці якої передбачені гребінці, що гойдаються або вібрують. Відрив олив здійснюється внаслідок безпосередньої дії гребінців на гілля; ТРАСІННЯ: здійснюється за допомогою портативних машин, самохідних або під'єднаних до трактору, що провокують відрив олив в результаті розгойдування гілок віброучиними елементами, що можуть бути обладнані «парасолькою-струшувачем»; ПІДІТАННЯ: здійснюється за допомогою машин, що збирають оливи, що впали на землю, за допомогою щіток. Форма видачі зібраного продукту - Завантаження контейнерів на причеп та транспортування трактором.	 Розстигання парусини Механізоване збивання за допомогою портативного струшувача	Робоче знаряддя - Струшувачі - Контейнери (ящики, відра, кошики тощо). - Гребінці - Причеп - Драбини - Вібратори - Щітки - Парусина - Трактор Струшувач, під'єднаний до трактору

Попереджувальні та захисні заходи (1)			
Небезпеки	Ризики		
Поля, ліси та інші сільськогосподарські угіддя	Ковзання, спотикання	О/П: Перевірка використання належного закритого спецвзуття з протиковзкою підошвою.	
Поля, ліси та інші сільськогосподарські угіддя	Контакт з рослинами	ЗІЗ: Захисні окуляри під час виконання робіт зі зривання та ручного розчісування.	
Несприятливі погодні умови	Вплив жару, холоду, дощу, вітру, сонячної радіації	О/П 1: Перевірка використання належного робочого одягу, відповідно до погодних умов (наприклад, головного убору, водонепроникного плащу, одягу з дихаючих тканин). О/П 2: Перерви в належних місцях відпочинку (наприклад, в тіні) зі змінною частотою, згідно погодних умов. Забезпечення рідиною для підтримання належного зволоження.	
Фізичні агенти	Вплив шуму при використанні машин для збору	Т: Вибір на користь машин з низьким рівнем шуму. О/П: Віддалення джерела шуму (компресора, силової установки тощо) від ділянки проведення робіт, де це можливо. І/І: Інструктаж та інформування згідно довідкового документу «Інструктаж та інформування щодо ризиків шуму».	
		Вид машини	Подальші попереджувальні та захисні заходи (1)
		Портативні струшувачі з електричним двигуном, що живиться від акумулятора	Не передбачені.
		Портативні струшувачі з двигуном внутрішнього згоряння	
		Портативні струшувачі з електричним двигуном, що живиться від силової установки	
		ЗІЗ: Засоби для захисту слуху, при забезпеченні пояснення принципів застосування. МО: Медичний огляд.	
		Портативні струшувачі, що під'єднані до компресора, який приводиться до руху двигуном внутрішнього згоряння	
		Пневматичні струшувачі, що під'єднані до компресора, який приводиться до руху трактором	

Небезпеки	Ризики	Попереджувальні та захисні заходи (1)			
Фізичні агенти	Вплив шуму при використанні машин для збору	Вид машини			Подальші попереджувальні та захисні заходи (1)
		Струшувачі, під'єднані до трактору або інших самохідних машин			
		Портативні вібратори з двигуном внутрішнього згоряння			
		Самохідні вібратори або вібратори, під'єднані до трактора			
		Ціпки			
Фізичні агенти	Вплив вібрацій на систему «рука – плече» або на все тіло під час використання машин для збору	Т 1: Використання тракторів або самохідних машин, обладнаних сидіннями з ефективним гасінням вібрацій. О/П: Налаштування, де це можливо, засобу для регулювання сидіння в залежності від маси та зросту оператора. Т 2: Вибір на користь машин з низьким рівнем вібрацій. Т 3: Зменшення до мінімуму плечового важеля при використанні портативних машин. І/І: Інструктаж та інформування згідно Довідкового «Інструктаж та інформування щодо ризиків вібрації».			
		Вид машини	Подальші попереджувальні та захисні заходи (1)		
		Портативні струшувачі з електричним двигуном, що живиться від акумулятора			З13: Рукавиці для захисту від вібрації (з урахуванням інформації, доступної в базах даних Національного інституту страхування від нещасних випадків на виробництві або Регіонів, або інформації, наданої виробником машини). МО: Медичний огляд.
		Портативні струшувачі з двигуном внутрішнього згоряння			

Небезпеки	Ризики	Попереджувальні та захисні заходи (1)		
Фізичні агенти	Вплив вібрацій на систему «рука – плече» або на все тіло під час використання машин для збору	Вид машини		Подальші попереджувальні та захисні заходи (1)
		Портативні струшувачі з електричним двигуном, що живиться від силової установки		ЗІЗ: Рукавиці для захисту від вібрацій (з урахуванням інформації, доступної в базах даних Національного Інституту страхування від нещасних випадків на виробництві або Регіонів, або інформації, наданої виробником машини). МО: Медичний огляд.
		Пневматичні портативні струшувачі, що під'єднані до компресора, який приводиться до руху двигуном внутрішнього згоряння		
		Пневматичні портативні струшувачі, що під'єднані до компресора, який приводиться до руху трактором		
		Портативні вібратори з двигуном внутрішнього згоряння		
		Струшувачі, під'єднані до трактору або інших самохідних машин		
		Самохідні вібратори або вібратори, під'єднані до трактора		МО: Медичний огляд.
		Щітки		

Попереджувальні та захисні заходи (1)		
Небезпеки	Ризики	
Робоче знаряддя	Ризики електричної, механічної природі та інші ризики	Стосовно правил безпеки під час роботи з трактором рекомендуємо ознайомитися з довідковим документом « Трактор ». Стосовно правил безпеки під час роботи з іншими машинами, що присутні на ринку, або введеними в експлуатацію після 21 вересня 1996 р., радимо ознайомитися з декларацією відповідності ЄС, маркуванням ЄС та інструкціям з експлуатації. Стосовно машин, випущених в продаж до 21 вересня 1996 р., вирободавець має гарантувати додержання вимог безпеки, передбачених в Додатку V Законодавчого декрету 81/2008 зі змінами та доповненнями та надати інструкції з використання.
Використання драбини	Падіння з висоти	Стосовно правил безпеки під час роботи з драбиною, рекомендуємо ознайомитися з довідковим документом « Переносна драбина ».
Робота поблизу електричних ліній	Ураження електричним струмом	О/П: Стосовно небезпечних відстаней від устаткування, що містить провідники електричних ліній (3 м для напруги до 1 кВт, 3,5 м для напруги в діапазоні 1 кВт - 30 кВт, 5 м для напруги в діапазоні 30 кВт – 132 кВт та 7 м для напруги, що перевищує 132 кВт).
Переміщення сільськогосподарських машин	Перешкоди машина-людина	О/П 1: Робочі інструкції для пересування сільськогосподарських транспортних засобів з метою запобігання перешкод під час операцій із завантаження. О/П 2: Робочі інструкції для пересування сільськогосподарських транспортних засобів з метою запобігання перевезення людей на причепі. Т 1: Використання гребінців з ергономічною ручкою та невеликою вагою. Т 2: Використання контейнерів (ящиків, відер, кошиків тощо) зі зручною ручкою. О/П 1: Перенесення вантажів більшим числом робітників, якщо вантаж перевищує 20 кг для чоловіків та 15 кг для жінок. Для робітників віком від 18 до 45 років вищевказана вага відповідає 25 кг для чоловіків та 20 кг для жінок. О/П 2: Використання завантажувального майданчику та знаряддя висотою нижче, ніж рівень плечей. О/П 3: Скорочення шляху ручного перенесення ящиків. О/П 4: Належний робочий графік з достатніми перервами на відпочинок та/чи О/П 5: Чергування різних видів робіт (чергування збору з іншими роботами) I/I/N: Інструктаж, інформування та навчання згідно Довідкового документу « Інструктаж, інформування та навчання щодо ризиків при ручному переміщенні вантажів ». МО: Медичний огляд.
Небезпечні речовини: хімічні агенти	Вплив фітосанітарних продуктів	О/П: Дотримання терміну придатності, вказаного на етикетці фітосанітарних продуктів.
Біологічні агенти	Ризик зараження правцем, укусів комах	О/П 1: Перевірка наявності щеплення проти правцю. О/П 2: Вживання належних заходів першої допомоги.
Роботи у відлюдних місцях, поза територією сільськогосподарського підприємства	Затримка у наданні першої допомоги	О/П 1: Наявність медичної аптечки поблизу ділянки збору врожаю. О/П 2: Наявність належного засобу комунікації поблизу ділянки збору врожаю для оперативного зв'язку з службою надзвичайних ситуацій при Національній службі охорони здоров'я.

(1): О/П (організаційні/процедурні заходи), Т (технічні заходи), I/I/N (інструктаж/інформування/навчання), МО (медичний огляд), ЗІЗ (засоби індивідуального захисту).

РУЧНИЙ ЗБІР ВІНОГРАДУ ДЛЯ ВИРОБНИЦТВА ВІНА

- Довідковий документ, що визначає **попереджувальні та захисні заходи для етапів робочого циклу/робіт** та визначених **ризиків**.
- Роботодавець визначає серед вказаних нижче попереджувальних та захисних заходів ті, що відносяться до **етапів робочого циклу/робіт** та ризиків, що дійсно присутні на підприємстві.
- **Попереджувальні та захисні заходи**, що відносяться до ризиків, присутніх на підприємстві, та які не були розглянуті в цьому довідковому документі (або розглянуті частково, або не в повній мірі відповідають реаліям підприємства), мають бути доповнені роботодавцем.

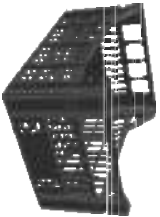
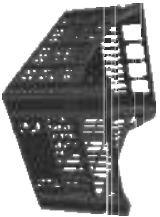
Етапи робочого циклу/робіт		Робоче знаряддя	
• Збір винограду. Грона винограду зрізуються спеціальними ножицями та вкладаються у контейнери (ящики, відра, кошики), які переносяться на кілька метрів і виставляються в рядок під виноградними лозами, які ще не були оброблені. • Форма видачі зібраного продукту. Після того, як контейнери будуть наповнені, вони завантажуються на причеп або висипаються безпосередньо на причеп (оснащений кузовом або ковшем), далі зібраний виноград транспортується трактором.		• Ящики, відра, кошики • Кузов або ківш • Ножиці • Причеп • Трактор	
  Ручний збір винограду для виробництва вина		 	Ящик Ножиці
			Відро

Небезпеки	Ризики	Попереджувальні та захисні заходи (1)
Поля, ліси та інші сільськогосподарські угіддя	Ковзання, спотикання	О/П: Перевірка використання належного закритого спецвзуття з протиковзакою підшоною.
Несприятливі погодні умови	Вплив жару, холоду, дощу, вітру, сонячної радіації	О/П 1: Перевірка використання належного робочого одягу, відповідно до погодних умов (наприклад, головного убору, водонепроникного плащу, одягу з дихаючих тканин). О/П 2: Переври в належних місцях відпочинку (наприклад, в тіні) зі змінною частотою, згідно погодних умов. Забезпечення рідною для підтримання належного зволоження.
Робоче знаряддя	Поранення ножицями	Т: Використання ножиць із закрутленими краями, які необхідно класти у спеціальній чохол під час перенесення ящиків/відер/кошиків та під час переміщення робітника. О/П: Робочі інструкції для запобігання ризику порізів. ЗІЗ: Рукавички захисні від порізів.
Робоче знаряддя	Ризики електричної, механічної природі та інші ризики	Стосовно правил безпеки під час роботи з трактором рекомендуємо ознайомитися з довідковим документом «Трактор».
Переміщення сільськогосподарських машин	Перешкоди машина-людина	О/П 1: Робочі інструкції для пересування сільськогосподарських транспортних засобів з метою запобігання перешкод під час операцій із завантаження. О/П 2: Робочі інструкції для пересування сільськогосподарських транспортних засобів з метою запобігання перевезення людей на причепі.
Ручне переміщення вантажів.	Незручні пози. Монотонні рухи. Підняття та переміщення вантажів	Т 1: Використання зручних ножиць з ергономічною формою ручок для зменшення напруження на пальці. Т 2: Використання контейнерів (ящиків, відер, кошиків тощо) зі зручною ручкою. О/П 1: Перенесення вантажів більшим числом робітників, якщо вантаж перевищує 20 кг для чоловіків та 15 кг для жінок. Для робітників віком від 18 до 45 років вищевказана вага відповідає 25 кг для чоловіків та 20 кг для жінок. О/П 2: Використання завантажувального майданчику та знаряддя висотою нижче, ніж рівень плечей. О/П 3: Скорочення шляху ручного перенесення ящиків. О/П 4: Належний робочий графік з достатніми перервами на відпочинок та/чи О/П 5: Чергування різних видів робіт (чергування збору з іншими роботами). І/І: Інструктаж та інформування згідно довідкового документу «Інструктаж та інформування щодо ризиків при ручному переміщенні вантажів». МО: Медичний огляд.
Небезпечні речовини: хімічні агенти	Вплив фітосанітарних продуктів	О/П: Дотримання терміну придатності, вказаного на етикетці фітосанітарних продуктів.
Біологічні агенти	Ризик зараження правцем та укусів комах	О/П 1: Перевірка наявності щеплення проти правцю. О/П 2: Вживання належних заходів першої допомоги.
Роботи у відлюдних місцях, поза територією сільськогосподарського підприємства	Затримка у наданні першої допомоги	О/П 1: Наявність медичної аптечки поблизу ділянки збору врожаю. О/П 2: Наявність належного засобу комунікації поблизу ділянки збору врожаю для оперативного зв'язку з службою надзвичайних ситуацій при Національній службі охорони здоров'я.

(1): О/П (організаційні/процедурні заходи), Т (технічні заходи), І/І (інструктаж/інформування), І/І/(інструктаж/інформування), МО (медичний огляд), ЗІЗ (засоби індивідуального захисту).

ЗБІР СТОЛОВОГО ВИНОГРАДУ

- Довідковий документ, що визначає **попереджувальні та захисні заходи для етапів робочого циклу/робіт** та визначених **ризиків**.
- Роботодавець визначає серед вказаних нижче попереджувальних та захисних заходів ті, що відносяться до **етапів робочого циклу/робіт** та ризиків, що дійсно присутні на підприємстві.
- **Попереджувальні та захисні заходи**, що відносяться до ризиків, присутніх на підприємстві, та які не були розглянуті в цьому довідковому документі (або розглянуті частково, або не в повній мірі відповідають реаліям підприємства), мають бути доповнені роботодавцем.

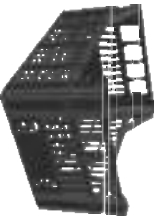
Етапи робочого циклу/робіт		Робоче знаряддя	
• Збір винограду. Грона винограду зрізуються ножицями та вкладаються у контейнери безпосередньо на полі. Ящики, до яких вкладається виноград, як правило, розташовані на столах, які час від часу піднімаються та переносяться на декілька метрів до нової лози в ряді, яка ще не була оброблена. Замість столів можуть також використовуватись тачки. • Форма видачі зібраного продукту. Коли ящики будуть наповнені, робітники ставлять їх по краях рядків, після чого вони вкладаються на причеп та транспортуються трактором.		• Столи • Тачки • Ящики • Ножиці • Причеп • Трактор Стил Ящик Ножиці	
 Збір столового винограду Укладання винограду до ящика Перенесення ящика			

Небезпеки	Ризики	Попереджувальні та захисні заходи (1)
Поля, ліси та інші сільськогосподарські угіддя	Ковзання, спотикання	О/П: Перевірка використання належного закритого спецвзуття з протиковзкою підошвою.
Несприятливі погодні умови	Вплив жару, холоду, дощу, вітру, сонячної радіації	О/П 1: Перевірка використання належного робочого одягу, відповідно до погодних умов (наприклад, головного убору, водонепроникного плащу, одягу з дихаючих тканин). О/П 2: Переври в належних місцях відпочинку (наприклад, в тіні) зі змінною частотою, згідно погодних умов. Забезпечення рідною для підтримання належного зволоження.
Робоче знаряддя	Поранення ножицями	Т: Використання ножиць із закрутленими краями, які необхідно класти у спеціальний чохол під час перенесення ящиків та під час переміщення. О/П: Робочі інструкції для запобігання ризику порізів. ЗІЗ: Рукavicки захисні від порізів.
Робоче знаряддя	Ризики електричної, механічної природі та інші ризики	Стосовно правил безпеки під час роботи з трактором рекомендуємо ознайомитися з довідковим документом «Трактор».
Переміщення сільськогосподарських машин	Перешкоди машина-людина	О/П 1: Робочі інструкції для пересування сільськогосподарських транспортних засобів з метою запобігання перешкод під час операцій із завантаження. О/П 2: Робочі інструкції для пересування сільськогосподарських транспортних засобів з метою запобігання перевезення людей на причепі.
Ручне переміщення вантажів.	Незручні пози. Монотонні рухи. Підняття та переміщення вантажів	Т 1: Використання зручних ножиць з ергономічною формою ручок для зменшення напруження на пальці. Т 2: Використання кошиків та/чи ящиків із зручними ручками О/П 1: Перенесення вантажів більшим числом робітників, якщо вантаж перевищує 20 кг для чоловіків та 15 кг для жінок. Для робітників віком від 18 до 45 років вивезка вата відповідає 25 кг для чоловіків та 20 кг для жінок. О/П 2: Використання завантажувального майданчику та знаряддя висотою нижче, ніж рівень плечей. О/П 3: Скорочення шляху ручного перенесення ящиків. О/П 4: Належний робочий графік з достатніми перервами на відпочинок та/чи О/П 5: Чергування різних видів робіт (чергування збору з іншими роботами) І/І: Інструктаж та інформування згідно довідкового документу «Інструктаж та інформування щодо ризиків при ручному переміщенні вантажів». МО: Медичний огляд.
Небезпечні речовини: хімічні агенти	Вплив фітосанітарних продуктів	О/П: Дотримання терміну придатності, вказаного на етикетці фітосанітарних продуктів.
Біологічні агенти	Ризик зараження працівцем та укусів комах	О/П 1: Перевірка наявності щеплення проти правцю. О/П 2: Вживання належних заходів першої допомоги.
Роботи у відлюдних місцях, поза територією сільськогосподарського підприємства	Затримка у наданні першої допомоги	О/П 1: Наявність медичної аптечки поблизу ділянки збору врожаю. О/П 2: Наявність належного засобу комунікації поблизу ділянки збору врожаю для оперативного зв'язку з службою надзвичайних ситуацій при Національній службі охорони здоров'я.

(1): О/П (організаційні/процедурні заходи), Т (технічні заходи), І/І (інструктаж/інформування), І/І/(інструктаж/інформування), МО (медичний огляд), ЗІЗ (засоби індивідуального захисту)).

РУЧНИЙ ЗБІР АПЕЛЬСИНІВ, КЛЕМЕНТИНІВ, МАНДАРИНІВ ТА ЛИМОНІВ

РУЧНИЙ ЗБІР АПЕЛЬСИНІВ, КЛЕМЕНТИНІВ, МАНДАРИНІВ ТА ЛИМОНІВ		
- Довідковий документ, що визначає попереджувальні та захисні заходи для етапів робочого циклу/робіт та визначених ризиків. - Роботодавець визначає серед вказаних нижче попереджувальних та захисних заходів ті, що відносяться до етапів робочого циклу/робіт та ризиків, що дійсно присутні на підприємстві. - Попереджувальні та захисні заходи, що відносяться до ризиків, присутніх на підприємстві, та які не були розглянуті в цьому довідковому документі (або розглянуті частково, або не в повній мірі відповідають реаліям підприємства), мають бути доповнені роботодавцем.		

Етапи робочого циклу/робіт			Робоче знаряддя
Ручний збір Збір здійснюється стоячи на землі, або з переносної драбини, відриваючи ніжку плоду руками або зрізуючи ножицями, або шляхом збирання фруктів, що впали на розкладену на землі сітку. Форма видачі зібраного продукту Зібрані плоди поміщаються спершу до невеликих контейнерів (кошки, відра, плетені кошки тощо), після чого ящики завантажуються на причеп або транспортуються трактором.	 Збір фруктів, стоячи на землі Збір фруктів з землі Переміщення ящиків		- Ящики - Контейнери невеликих розмірів (наприклад, плетені кошки, відра, кошики) - Ножиці - Причеп - Переносна драбина - Трактор Ножиці Ящик Відро Переносна драбина

Небезпеки	Ризики	Попереджувальні та захисні заходи (1)	
Поля, ліси та інші сільськогосподарські угіддя	Ковзання, спотикання	О/П: Перевірка використання належного закритого спецвзуття з протиковзакою підошвою.	
Поля, ліси та інші сільськогосподарські угіддя	Контакт з рослинами	ЗІЗ: Захисні окуляри при зборі між гілками.	

Небезпеки	Ризики	Попереджувальні та захисні заходи (1)
Несприятливі погодні умови	Вплив жару, холоду, дощу, вітру, сонячної радіації	О/П 1: Перевірка використання належного робочого одягу, відповідно до погодних умов (наприклад, головного убору, водонепроникного плащу, одягу з дихаючих тканин). О/П 2: Перерви в належних місцях відпочинку (наприклад, в тіні) зі змінною частотою, згідно погодних умов. Забезпечення рідиною для підтримання належного зволоження.
Робоче знаряддя	Поранення ножицями	Т: Використання ножиць із закругленими краями, які необхідно класти у спеціальний чохол під час перенесення ящиків/відер/кошиків та під час переміщення. О/П: Робочі інструкції для запобігання ризику порізів. ЗІЗ: Рукавички захисні від порізів.
Робоче знаряддя	Ризики електричної, механічної природи та інші ризики	Стосовно правил безпеки під час роботи з трактором рекомендуємо ознайомитися з довідковим документом «Трактор».
Пересування машинами	Перешкоди машини-люди	О/П 1: Робочі інструкції для пересування сільськогосподарських транспортних засобів з метою запобігання перешкод під час операцій із завантаження. О/П 2: Робочі інструкції для пересування сільськогосподарських транспортних засобів з метою запобігання перевезення людей на причепі.
Використання драбини	Падіння з висоти	Стосовно правил безпеки під час роботи з драбиною, рекомендуємо ознайомитися з довідковим документом «Переносна драбина».
Ручне переміщення вантажів.	Незручні пози. Монотонні рухи. Підняття та переміщення вантажів	Т 1: Використання зручних ножиць з ергономічною формою ручок для зменшення напруження на пальці. Т 2: Використання контейнерів та/чи ящиків із зручними ручками. О/П 1: Перенесення вантажів більшим числом робітників, якщо вантаж перевищує 20 кг для чоловіків та 15 кг для жінок. Для робітників віком від 18 до 45 років вищевказана вага відповідає 25 кг для чоловіків та 20 кг для жінок. О/П 2: Підняття вантажу висотою нижче, ніж рівень плечей. О/П 3: Скорочення шляху ручного перенесення ящиків. О/П 4: Належний робочий графік з достатніми перервами на відпочинок та/чи О/П 5: Чергування різних видів робіт (чергування збору з іншими роботами). І/І: Інструктаж та інформування згідно довідкового документу «Інструктаж та інформування щодо ризиків при ручному переміщенні вантажів». МО: Медичний огляд.
Небезпечні речовини: хімічні агенти	Вплив фітосанітарних продуктів	О/П: Дотримання терміну придатності, вказаного на етикетці фітосанітарних продуктів.
Біологічні агенти	Ризик зараження правцем та укусів комах	Т: Перевірка наявності щеплення проти правцю. О/П: Вживання належних заходів першої допомоги.
Роботи у відлюдних місцях, поза територією сільськогосподарського підприємства	Затримка у наданні першої допомоги	О/П 1: Наявність медичної аптечки поблизу ділянки збору врожаю. О/П 2: Наявність належного засобу комунікації поблизу ділянки збору врожаю для оперативного зв'язку з службою надзвичайних ситуацій при Національній службі охорони здоров'я.

(1): О/П (організаційні/процедурні заходи), Т (технічні заходи), І/І (інструктаж/інформування), І/І/(інструктаж/інформування), МО (медичний огляд), ЗІЗ (засоби індивідуального захисту).

РУЧНИЙ ЗБІР ФЕНХЕЛЮ

- Довідковий документ, що визначає **попереджувальні та захисні заходи для етапів робочого циклу/робіт** та визначених **ризиків**.
- Роботодавець визначає серед вказаних нижче попереджувальних та захисних заходів ті, що відносяться до **етапів робочого циклу/робіт** та ризиків, що дійсно присутні на підприємстві.
- **Попереджувальні та захисні заходи**, що відносяться до ризиків, присутніх на підприємстві, та які не були розглянуті в цьому довідковому документі (або розглянуті частково, або не в повній мірі відповідають реальному підприємству), мають бути доповнені роботодавцем.

Етапи робочого циклу/робіт		Робоче знаряддя	
• Збір Виривання рослин рукою та відрізання кореню або відрізання безпосередньо на рівні стебла за допомогою ножа з квадратним кінчиком леза, залишаючи корінь у землі. • Укладання в контейнери, які можуть стояти на тачці, що робітник має переміщати між рядами до повного наповнення. • Форма видачі зібраного продукту. • Укладання зібраних плодів (напівфабрикат, який необхідно обробити на складі), або, як альтернатива, • Чищення та укладання продукту. На полі плоди очищаються від верхнього листя та зрізується верхня частина. Підготовлені таким чином плоди укладаються в ящики (одним або подвійним шаром). Ящики, в свою чергу, ставляться на причеп та транспортуються трактором, так само, як і лотки.	 Продукт, який необхідно зібрати Продукт, який необхідно очистити Очищений продукт	Лоток Ящик Ніж 	

Небезпеки	Ризики	Попереджувальні та захисні заходи (1)	
Поля, ліси та інші сільськогосподарські угіддя	Ковзання, спотикання	О/П 1: Перевірка використання належного закритого спецвзуття з протиковзакою підошвою. О/П 2: Не захращені проходи та протізи.	
Нестривагливі погодні умови	Вплив жару, холоду, дощу, вітру, сонячної радіації	О/П 1: Перевірка використання належного робочого одягу, відповідно до погодних умов (наприклад, головного убору, водонепроникного плащу, одягу з дихаючих тканин). О/П 2: Перерви в належних місцях відпочинку (наприклад, в тіні) зі змінною частотою, згідно погодних умов. Забезпечення рідиною для підтримання належного зволоження.	

Небезпеки	Ризики	Попереджувальні та захисні заходи (1)
Робоче знаряддя	Поранення ножем	О/П: Використання відповідного чохла для вкладання ножів під час перенесення ящиків/кошків та під час переміщення. ЗІЗ: Рукавички захисні від порізів.
Робоче знаряддя	Ризики електричної, механічної природі та інші ризики	Стосовно правил безпеки під час роботи з трактором рекомендуємо ознайомитися з довідковою картою «Трактор».
Переміщення сільськогосподарських машин	Перешкоди машина-людина	О/П 1: Робочі інструкції для пересування сільськогосподарських транспортних засобів з метою запобігання перешкод під час операцій із завантаження. О/П 2: Робочі інструкції для пересування сільськогосподарських транспортних засобів з метою запобігання перевезення людей на причепі. Т 1: Використання тачки для запобігання підняттю та транспортуванню відре/ящика під час збору. Т 2: Використання кошків та/чи ящиків із зручними ручками. О/П 1: Перенесення вантажів більшим числом робітників, якщо вантаж перевищує 20 кг для чоловіків та 15 кг для жінок. Для робітників віком від 18 до 45 років вищевказана вага відповідає 25 кг для чоловіків та 20 кг для жінок. О/П 2: Використання завантажувального майданчику та знаряддя висотою нижче, ніж рівень плечей. О/П 3: Скорочення шляху ручного перенесення ящиків. О/П 4: Належний робочий графік з достатніми перервами на відпочинок та/чи О/П 5: Чергування різних видів робіт (чергування збору з іншими роботами) І/І: Інструктаж та інформування згідно довідкового документу «Інструктаж та інформування щодо ризиків при ручному переміщенні вантажів». МО: Медичний огляд.
Небезпечні речовини: хімічні агенти	Вплив фітосанітарних продуктів	О/П: Дотримання терміну придатності, вказаного на етикетці фітосанітарних продуктів.
Біологічні агенти	Ризик зараження правцем та укусів комах	О/П 1: Перевірка наявності щеплення проти правцю. О/П 2: Вживання належних заходів першої допомоги.
Роботи у відлюдних місцях, поза територією сільськогосподарського підприємства	Затримка у наданні першої допомоги	О/П 1: Наявність медичної аптечки поблизу ділянки збору врожаю. О/П 2: Наявність належного засобу комунікації поблизу ділянки збору врожаю для оперативного зв'язку з службою надзвичайних ситуацій при Національній службі охорони здоров'я.

(1): О/П (організаційні/процедурні заходи), Т (технічні заходи), І/І (інструктаж/інформування), І/І/(інструктаж/інформування), МО (медичний огляд), ЗІЗ (засоби індивідуального захисту).

ЗБІР СУНИЦІ В ТУНЕЛІ

- Довідковий документ, що визначає **попереджувальні та захисні заходи для етапів робочого циклу/робіт** та визначених **ризиків**.
- Роботодавець визначає серед вказаних нижче попереджувальних та захисних заходів ті, що відносяться до **етапів робочого циклу/робіт** та ризиків, що дійсно присутні на підприємстві.
- **Попереджувальні та захисні заходи**, що відносяться до ризиків, присутніх на підприємстві, та які не були розглянуті в цьому довідковому документі (або розглянуті частково, або не в повній мірі відповідають реаліям підприємства), мають бути доповнені роботодавцем.

Етапи робочого циклу/робіт		Робоче знаряддя	
• Ручний збір суніць з використанням контейнеру для ящиків, до якого поміщаються один на інший два ящики. • Перенесення з теплиці назовні робітником після того, як ящики будуть наповнені. Форма видачі зібраного продукту: Винесені з тунелю, ящики поміщаються на причеп та транспортуються трактором.		 Збір суніць Переміщення ящиків • Ящики • Кошки з пластику • Контейнер для ящиків • Трактор • Причеп Ящики Кошик з пластику	

Небезпеки	Ризики	Попереджувальні та захисні заходи (1)	
Роботи, що здійснюються в тунелі	Ковзання, спотикання	О/П 1: Перевірка використання закритого взуття або взуття з фіксацією на кісточці та протиковзаючою підшвою. О/П 2: Не захирашені проходи та проїзди.	
Несприятливі погодні умови	Мікроклімат в тунелях/теплицях	Т: Провітрювання тунелів/теплиць за допомогою отворів змінного розміру, пропорційно до розмірів (отвори розміром шонайменше 10% від площі насаджень в тунелі/теплиці). О/П 1: В літній період здійснення збору в найбільш прохолодні години. О/П 2: Перерви в належних місцях відпочинку (наприклад, в тіні) зі змінною частотою, згідно погодних умов. Забезпечення рідиною для підтримання належного зволоження. О/П 3: Перевірка використання належного одягу з дихаючих тканин.	

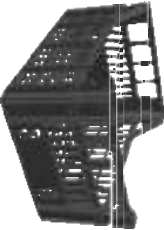
Несприятливі погодні умови	Вплив жару, холоду, дощу, вітру, сонячної радіації зовні тунелю/теплиці	О/П: Перевірка використання належного робочого одягу, відповідно до погодних умов (наприклад, головного убору, водонепроникного плащу, одягу з дихаючих тканин).
Ручне переміщення вантажів.	Незручні пози Монотонні рухи Підняття та переміщення вантажів	Т: Використання візка для запобігання підняття та транспортуванню ящика під час збору. О/П 1: Використання завантажувального майданчику та знаряддя висотою нижче, ніж рівень плечей. О/П 2: Чергування різних видів робіт (чергування збору з іншими роботами) та/чи О/П 3: Належний робочий графік з достатніми перервами на відпочинок. І/І: Спеціальний інструктаж та інформування згідно довідкового документу « Інструктаж та інформування щодо ризиків при ручному переміщенні вантажів ». МО: Медичний огляд.
Робоче знаряддя	Ризики електричної, механічної природі та інші ризики	Стосовно правил безпеки під час роботи з трактором рекомендуємо ознайомитися з довідковим документом « Трактор ».
Переміщення сільськогосподарських машин	Перешкоди машина-людина	О/П 1: Робочі інструкції для пересування сільськогосподарських транспортних засобів з метою запобігання перешкод під час операцій із завантаження. О/П 2: Робочі інструкції для пересування сільськогосподарських транспортних засобів з метою запобігання перевезення людей на причепі.
Небезпечні речовини: хімічні агенти	Вплив фітосанітарних продуктів	О/П: Дотримання терміну придатності, вказаного на етикетці фітосанітарних продуктів.
Біологічні агенти	Ризик зараження правцем та укусів комах	О/П 1: Перевірка наявності щеплення проти правцю. О/П 2: Вживання належних заходів першої допомоги.
Роботи у відлюдних місцях, поза територією сільськогосподарського підприємства	Затримка у наданні першої допомоги	О/П 1: Наявність медичної аптечки поблизу ділянки збору врожаю. О/П 2: Наявність належного засобу комунікації поблизу ділянки збору врожаю для оперативного зв'язку з службою надзвичайних ситуацій при Національній службі охорони здоров'я.

(1): О/П (організаційні/процедурні заходи), Т (технічні заходи), І/І (інструктаж/інформування), МО (медичний огляд), ЗІЗ (засоби індивідуального захисту).

ЗБІР КУЩОВОГО САЛАТУ

Збір під відкритим небом або тунелі/теплиці

- Довідковий документ, що визначає **попереджувальні та захисні заходи для етапів робочого циклу/робіт** та визначених **ризиків**.
- Роботодавець визначає серед вказаних нижче попереджувальних та захисних заходів ті, що відносяться до **етапів робочого циклу/робіт** та **ризиків**, що дійсно присутні на підприємстві.
- **Попереджувальні та захисні заходи**, що відносяться до ризиків, присутніх на підприємстві, та які не були розглянуті в цьому довідковому документі (або розглянуті частково, або не в повній мірі відповідають реальним підприємства), мають бути доповнені роботодавцем.

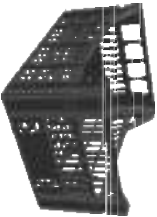
Етапи робочого циклу/робіт		Робоче знаряддя	
Збір та чищення кущового салату. Збір продукту здійснюється руками, в нахиленому положенні, за допомогою ножа, з чищенням продукту на місці. Форма видані зібраного продукту. Кущі вкладаються до ящиків, що перевозяться тачкою або іншим засобом до ділянки завантаження, де вони вкладаються на піддони. Після цього піддони поміщаються на причеп та перевозяться трактором.		- Тачка - Ящики - Ніж - Піддон - Причеп - Трактор	
 Збір салату та підготовка ящиків[X1] Підготовка столу [X2]		 Ящик Ніж	
Небезпеки	Ризики	Попереджувальні та захисні заходи (1)	
Поля, ліси та інші сільськогосподарські угіддя	Ковзання, спотикання	О/П 1: Перевірка використання закритого взуття або принаймні взуття з фіксацією на кісточки та протиковзкою підошвою. О/П 2: Не захарашені проходи та проїзди.	

Небезпеки	Ризики	Попереджувальні та захисні заходи (1)
Несприятливі погодні умови	Мікроклімат в тунелі/теплиці	Т: Провітрювання тунелів/теплиць за допомогою отворів змінного розміру, пропорційно до розмірів (отвори розміром щонайменше 10% від площі насаджень в тунелі/теплиці). О/П 1: В літній період здійснення збору в найбільш прохолодні години. О/П 2: Перерви в належних місцях відпочинку (наприклад, в тіні) зі змінною частотою, згідно погодних умов. Забезпечення рідиною для підтримання належного зволоження. О/П 3: Перевірка використання належного одягу з дихаючих тканин.
Несприятливі погодні умови	Вплив жару, холоду, дощу, вітру, сонячної радіації зовні тунелю/теплиці	О/П 1: Перевірка використання належного робочого одягу, відповідно до погодних умов (наприклад, головного убору, водонепроникного плащу, одягу з дихаючих тканин). О/П 2: Перерви в належних місцях відпочинку (наприклад, в тіні) зі змінною частотою, згідно погодних умов. Забезпечення рідиною для підтримання належного зволоження.
Робоче знаряддя	Поранення ножом	Т: Використання ножів з закрутленим кінчиком леза, який необхідно класти у спеціальній чохол під час перенесення ящиків/кошиків та під час переміщення. ЗІЗ: Рукавички захисні від порізів. [ХЗ]
Робоче знаряддя	Ризики електричної, механічної природі та інші ризики	Стосовно правил безпеки під час роботи з трактором рекомендуємо ознайомитися з довідковим документом «Трактор».
Переміщення сільськогосподарських машин	Перешкоди машина-людина	О/П 1: Робочі інструкції для пересування сільськогосподарських транспортних засобів з метою запобігання перешкод під час операцій із завантаження. О/П 3: Робочі інструкції для пересування сільськогосподарських транспортних засобів з метою запобігання перевезення людей на причепі.
Ручне переміщення вантажів.	Незручні пози Монотонні рухи Підняття та переміщення вантажів	Т: Використання тачки для запобігання підняття відра/ящика під час збору та ручного транспортування до пункту зачі продукції. О/П 1: Використання завантажувального майданчику та знаряддя висотою нижче, ніж рівень плечей. О/П 2: Належний робочий графік з достатніми перервами на відпочинок та/чи О/П 3: Чергування різних видів робіт (чергування збору з іншими роботами). І/І: Інструктаж та інформування згідно довідкового документу «Інструктаж та інформування щодо ризиків при переміщенні МН: Медичний огляд».
Небезпечні речовини: хімічні агенти	Вплив фітосанітарних продуктів	О/П: Дотримання терміну придатності, вказаного на етикетці фітосанітарних продуктів.
Біологічні агенти	Ризик зараження правцем та укусів комах	О/П 1: Перевірка наявності щеплення проти правцю. О/П 2: Вживання належних заходів першої допомоги.
Роботи у відлюдних місцях, поза територією сільськогосподарського підприємства	Затримка у наданні першої допомоги	О/П 1: Наявність медичної аптечки поблизу ділянки збору врожаю. О/П 2: Наявність належного засобу комунікації поблизу ділянки збору врожаю для оперативного зв'язку з службою надзвичайних ситуацій при Національній службі охорони здоров'я.

(1): О/П (організаційні/процедурні заходи), Т (технічні заходи), І/І (інструктаж/інформування), І/І/(інструктаж/інформування), МО (медичний огляд), ЗІЗ (засоби індивідуального захисту).

ЗБІР ФРУКТІВ НЕВЕЛИКОГО РОЗМІРУ Збір під відкритим небом або тунелі/теплиці

- Довідковий документ, що визначає **попереджувальні та захисні заходи для етапів робочого циклу/робіт** та визначених **ризиків**.
- Роботодавець визначає серед вказаних нижче попереджувальних та захисних заходів ті, що відносяться до **етапів робочого циклу/робіт** та ризиків, що дійсно присутні на підприємстві.
- **Попереджувальні та захисні заходи**, що відносяться до ризиків, присутніх на підприємстві, та які не були розглянуті в цьому довідковому документі (або розглянуті частково, або не в повній мірі відповідають реаліям підприємства), мають бути доповнені роботодавцем.

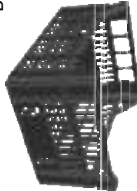
Етапи робочого циклу/робіт		Робоче знаряддя	
Збір фруктів: Фрукти, зібрані в тунелі/теплиці, знімаються з дерева та кладуться до лотків, що містяться у ящику, які, в свою чергу, переносяться до наступного дерева до їх заповнення. Ящики можуть перевозитись візками. Форма видачі зібраного продукту. Після того, як фасувальні ящики будуть наповнені, вони завантажуються на причеп та транспортуються трактором.			- Багаторусні візки для збору - Ящики та відро - Причеп - Трактор
	Збір фруктів Розміщення ящиків на багаторучному візку 	Вкладання фруктів до лотків Вкладання лотків до ящиків	

Небезпеки	Ризики	Попереджувальні та захисні заходи (1)
Поля, ліси та інші сільськогосподарські угіддя	Ковзання, спотикання	О/П 1: Перевірка використання належного закритого спецвзуття з протиковзкою підошвою. О/П 2: Не захаращені проходи та проїзди.
Поля, ліси та інші сільськогосподарські угіддя	Контакт з рослинами або опорними конструкціями	О/П: Перевірка використання одягу, що закривають тіло, принаймні для збору фруктів з наявністю шипів. ЗІЗ: Захисні окуляри при зборі фруктів з рослин, що мають шипи на рівні очей.
Несприятливі погодні умови	Мікроклімат в тунелі/теплиці	Т: Провітрювання тунелів/теплиць за допомогою отворів змінного розміру, пропорційно до розмірів (отвори розміром щонайменше 10% від площі насаджень в тунелі/теплиці). О/П 1: В літній період здійснення збору в найбільш прохолодні години. О/П 2: Перерви в належних місцях відпочинку (наприклад, в тіні) зі змінною частотою, згідно погодних умов. Забезпечення рідиною для підтримання належного зволоження. О/П 3: Перевірка використання належного одягу з дихаючих тканин.
Несприятливі погодні умови	Вплив жару, холоду, дощу, вітру, сонячної радіації зовні тунелю/теплиці	О/П 1: Перевірка використання належного робочого одягу, відповідно до погодних умов (наприклад, головного убору, водонепроникного плащу, одягу з дихаючих тканин). О/П 2: Перерви в належних місцях відпочинку (наприклад, в тіні) зі змінною частотою, згідно погодних умов. Забезпечення рідиною для підтримання належного зволоження.
Робоче знаряддя	Ризики електричної, механічної природи та інші ризики	Стосовно правил безпеки під час роботи з трактором рекомендуємо ознайомитися з довідковим документом «Трактор».
Переміщення сільськогосподарських машин	Перешкоди машина-людина	О/П 1: Робочі інструкції для пересування сільськогосподарських транспортних засобів з метою запобігання перешкод під час операцій із завантаження. О/П 2: Робочі інструкції для пересування сільськогосподарських транспортних засобів з метою запобігання перевезення людей на причепі.
Ручне переміщення вантажів.	Незручні пози. Монотонні рухи. Підняття та переміщення вантажів	О/П 1: Завантаження причепу на рівні, висота якого нижче рівня плечей. О/П 2: Чергування різних видів робіт (чергування збору з іншими роботами) та/чи О/П 3: Належний робочий графік з достатніми перервами на відпочинок. МО: Медичний огляд. І/І: Інструктаж та інформування згідно довідкового документу «Інструктаж та інформування щодо ризиків при ручному переміщенні вантажів».
Небезпечні речовини: хімічні агенти	Вплив фітосанітарних продуктів	О/П: Дотримання терміну придатності, вказаного на етикетці фітосанітарних продуктів.
Біологічні агенти	Ризик зараження правцем та укусів комах та кліщів	О/П 1: Перевірка наявності щеплення проти правцю. О/П 2: Вживання належних заходів першої допомоги. О/П 3: Використання одягу, що закриває тіло, в місцях можливого ризику укусів кліщів.
Роботи у відлюдних місцях, поза територією сільськогосподарського підприємства	Затримка у наданні першої допомоги	О/П 1: Наявність медичної аптечки поблизу ділянки збору врожаю. О/П 2: Наявність належного засобу комунікації поблизу ділянки збору врожаю для оперативного зв'язку з службою надзвичайних ситуацій при Національній службі охорони здоров'я.

(1): О/П (організаційні/процедурні заходи), Т (технічні заходи), І/І (інструктаж/інформування), І/І/(інструктаж/інформування), МО (медичний огляд), ЗІЗ (засоби індивідуального захисту).

РУЧНИЙ ЗБІР БАЗИЛІКУ В ТУНЕЛІ/ТЕПЛИЦІ

- Довідковий документ, що визначає **попереджувальні та захисні заходи для етапів робочого циклу/робіт** та визначених **ризиків**.
- Роботодавець визначає серед вказаних нижче попереджувальних та захисних заходів ті, що відносяться до **етапів робочого циклу/робіт** та ризиків, що дійсно присутні на підприємстві.
- **Попереджувальні та захисні заходи**, що відносяться до ризиків, присутніх на підприємстві, та які не були розглянуті в цьому довідковому документі (або розглянуті частково, або не в повній мірі відповідають реаліям підприємства), мають бути доповнені роботодавцем.

Етапи робочого циклу/робіт		Робоче знаряддя
Ручний збір. Розкладаються дерев'яні дошки, що з'єднують один прохід з іншим (який, в свою чергу, також висланий дерев'яними дошками), дошки підняті на невелику висоту, щоб запобігти зминанню рослин, та використовуються в якості опори при зборі базиліку в глибині ряду. Форма видачі зібраного продукту. Зібрані пучки вкладаються до ящика, які вносяться з теплиці, поміщаються на причеп та транспортуються трактором.		 • Ящики • Причеп • Трактор
		Ящик

Небезпеки	Ризики	Попереджувальні та захисні заходи (1)	
Роботи в теплиці	Ковзання, спотикання	О/П 1: Перевірка використання закритого взуття або прийимні взуття з фіксацією на кісточки та протиковзкою підшвою. О/П 2: Не захращені проходи та проїзди.	
Несприятливі погодні умови	Мікроклімат в тунелі/теплиці	Т: Провітрювання тунелів/теплиць за допомогою отворів змінного розміру, пропорційно до розмірів (отвори розміром шонайменше 10% від площі насаджень в тунелі/теплиці). О/П 1: В літній період здійснення збору в найбільш прохолодні години. О/П 2: Перерви в належних місцях відпочинку (наприклад, в тіні) зі змінною частотою, згідно погодних умов. Забезпечення рідиною для підтримання належного зволоження. О/П 3: Перевірка використання належного одягу з дихаючих тканин.	
Несприятливі погодні умови	Вплив жару, холоду, дощу, вітру, сонячної радіації зовні тунелю/теплиці	О/П: Перевірка використання належного робочого одягу, відповідно до погодних умов (наприклад, головного убору, водонепроникного плащу, одягу з дихаючих тканин).	
Дерев'яні дошки	Ризик падіння	Т: підмостки мають ширину не менше, ніж 60 см та складаються з дощок товщиною не менше, ніж 4 см та шириною не менше, ніж 20 см.	
Робоче знаряддя	Ризики електричної, механічної природі та інші ризики	Стосовно правил безпеки під час роботи з трактором рекомендуємо ознайомитися з довідковим документом « Трактор ».	

Небезпеки	Ризики	Попереджувальні та захисні заходи (1)
Переміщення сільськогосподарських машин	Перешкоди машина-людина	О/П 1: Робочі інструкції для пересування сільськогосподарських транспортних засобів з метою запобігання перешкод під час операцій із завантаження. О/П 2: Робочі інструкції для пересування сільськогосподарських транспортних засобів з метою запобігання перевезення людей на причепі.
Ручне переміщення вантажів.	Незручні пози. Монотонні рухи. Підняття та переміщення вантажів	Т: Використання візка для запобігання підняття та транспортуванню ящика під час збору. О/П 1: Використання завантажувального майданчику та знаряддя висотою нижче, ніж рівень плечей. О/П 2: Чергування різних видів робіт (чергування збору з іншими роботами) та/чи О/П 3: Належний робочий графік з достатніми перервами на відпочинок. МО: Медичний огляд. І/І: Інструктаж та інформування згідно довідкового документу «Інструктаж та інформування щодо ризиків при ручному переміщенні вантажів».
Небезпечні речовини: хімічні агенти	Вплив фітосанітарних продуктів	О/П: Дотримання терміну придатності, вказаного на етикетці фітосанітарних продуктів.
Біологічні агенти	Ризик зараження правцем та укусів комах	О/П 1: Перевірка наявності щеплення проти правцю. О/П 2: Вживання належних заходів першої допомоги.
Роботи у відлюдних місцях, поза територією сільськогосподарського підприємства	Затримка у наданні першої допомоги	О/П 1: Наявність медичної аптечки поблизу ділянки збору врожаю. О/П 2: Наявність належного засобу комунікації поблизу ділянки збору врожаю для оперативного зв'язку з службою надзвичайних ситуацій при Національній службі охорони здоров'я.

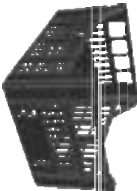
(1): О/П (організаційні/процедурні заходи), Т (технічні заходи), І/І (інструктаж/інформування), МО (медичний огляд), ЗІЗ (засоби індивідуального захисту).

РУЧНИЙ ЗБІР ОВОЧІВ В ТУНЕЛІ/ТЕПЛИЦІ (Огірки, кабачки, баклажани тощо)

		- Довідковий документ, що визначає попереджувальні та захисні заходи для етапів робочого циклу/робіт та визначених ризиків. - Роботодавець визначає серед вказаних нижче попереджувальних та захисних заходів ті, що відносяться до етапів робочого циклу/робіт та ризиків, що дійсно присутні на підприємстві. - Попереджувальні та захисні заходи, що відносяться до ризиків, присутніх на підприємстві, та які не були розглянуті в цьому довідковому документі (або розглянуті частково, або не в повній мірі відповіддють реаліям підприємства), мають бути доповнені роботодавцем.	
--	--	---	--

Етапи робочого циклу/робіт	
• Збір у відро або ящик. Збір городини здійснюється шляхом відривання або, для деяких культур, зрізанням ножицями чи ножем з наступним укладанням в контейнери (ящики, відра). Ящики, як правило, розміщені на столі біля виходу з теплиці. • Форма видачі зібраного продукту. Після цього ящики поміщаються на стіл або, якщо городина збирається у відра, завантажуються на причеп та перевозиться трактором.	

	Збір овочів		Транспортування ящиків танкою
---	-------------	--	-------------------------------

Робоче знаряддя	
• Столи • Лоток • Тачка • Ящики, відра • Ножі • Ножиці • Причеп • Трактор	Лоток Ящик
	Ножиці

Небезпеки	Ризики	Попереджувальні та захисні заходи (1)
Роботи, що здійснюються в тунелі/теплиці	Ковзання, спотикання	О/П 1: Перевірка використання закритого взуття або прийнятні взуття з фіксацією на кісточки та протиковзкою підошвою. О/П 2: Не захарашені проходи та проїзди.

Небезпеки	Ризики	Попереджувальні та захисні заходи (1)
Роботи, що здійснюються в тунелі/теплиці	Контакт з рослинами	О/П: Рукавички для роботи, в тому числі при зборі горюдини шляхом відривання, без використання допоміжного знаряддя, у випадку наявності рослин, що можуть викликати подразнення.
Несприятливі погодні умови	Мікроклімат в тунелі/теплиці	Т: Провітрювання тунелів/теплиць за допомогою отворів змінного розміру, пропорційно до розмірів (отвори розміром щонайменше 10% від площі насаджень в тунелі/теплиці). О/П 1: В літній період здійснення збору в найбільш прохолодні години. О/П 2: Перерви в належних місцях відпочинку (наприклад, в тіні) зі змінною частотою, згідно погодних умов. Забезпечення рідиною для підтримання належного зволоження. О/П 3: Перевірка використання належного одягу з дихаючих тканин.
Несприятливі погодні умови	Вплив жару, холоду, дощу, вітру, сонячної радіації зовні тунелю/теплиці	О/П: Перевірка використання належного робочого одягу, відповідно до погодних умов (наприклад, головного убору, водонепроникного плащу, одягу з дихаючих тканин).
Ручне переміщення вантажів.	Незручні пози. Монотонні рухи. Підняття та переміщення вантажів	Т1: Використання тачки для запобігання підняттю та транспортуванню відра/ящика під час збору. Т2: використання кошиків та/чи ящиків із зручними ручками. О/П 1: Перенесення вантажів більшим числом робітників, якщо вантаж перевищує 20 кг для чоловіків та 15 кг для жінок. Для робітників віком від 18 до 45 років вищевказана вага відповідає 25 кг для чоловіків та 20 кг для жінок. О/П 2: Використання завантажувального майданчику та знаряддя висотою нижче, ніж рівень плечей. О/П 3: Чергування різних видів робіт (чергування збору з іншими роботами) та/чи О/П 4: Належний робочий графік з достатніми перервами на відпочинок. МО: Медичний огляд. І/І: Інструктаж та інформування згідно довідкового документу «Інструктаж та інформування щодо ризиків при ручному переміщенні вантажів».
Робоче знаряддя	Поранення ножицями чи ножем	Т: Використання ножиць чи ножа із закругленими кінчиками леза, які необхідно класти у спеціальній чохол під час перенесення ящиків/кошиків та під час переміщення. ЗІЗ: Рукавички захисні від порізів.
Робоче знаряддя	Ризики електричної, механічної природі та інші ризики	Стосовно правил безпеки під час роботи з трактором рекомендуємо ознайомитися з довідковим документом «Трактор».
Переміщення сільськогосподарських машин	Перешкоди машина-людина	О/П 1: Робочі інструкції для пересування сільськогосподарських транспортних засобів з метою запобігання перешкод під час операцій із завантаження. О/П 2: Робочі інструкції для пересування сільськогосподарських транспортних засобів з метою запобігання перевезення людей на причепі.
Небезпечні речовини: хімічні агенти	Вплив фітосанітарних продуктів	О/П: Дотримання терміну придатності, вказаного на етикетці фітосанітарних продуктів.
Біологічні агенти	Ризик зараження працівем та укусів комах	О/П 1: Перевірка наявності щеплення проти правцю. О/П 2: Вживання належних заходів першої допомоги.
Роботи у відлюдних місцях, поза територією сільськогосподарського підприємства	Затримка у наданні першої допомоги	О/П 1: Наявність медичної аптечки поблизу ділянки збору врожаю. О/П 2: Наявність належного засобу комунікації поблизу ділянки збору врожаю для оперативного зв'язку з службою надзвичайних ситуацій при Національній службі охорони здоров'я.

(1): О/П (організаційні/процедурні заходи), Т (технічні заходи), І/І (інструктаж/інформування), І/І/(інструктаж/інформування), МО (медичний огляд), ЗІЗ (засоби індивідуального захисту).

РУЧНИЙ ЗБІР ФРУКТІВ, ЩО ВИРОЩУЮТЬСЯ РЯДКАМИ ДЯЛУКА, ГРУШІ, ПЕРСИКИ, АБРИКОСИ, СЛИВИ, ЧЕРЕШНІ, КІВІ, ХУРМА ТОЩО.	
- Довідковий документ, що визначає попереджувальні та захисні заходи для етапів робочого циклу/робіт та визначених ризиків. - Роботодавець визначає серед вказаних нижче попереджувальних та захисних заходів ті, що відносяться до етапів робочого циклу/робіт та ризиків, що дійсно присутні на підприємстві. - Попереджувальні та захисні заходи, що відносяться до ризиків, присутніх на підприємстві, та які не були розглянуті в цьому довідковому документі (або розглянуті частково, або не в повній мірі відповідають реальним підприємству), мають бути доповнені роботодавцем.	

Етапи робочого циклу/робіт		
Ручний збір. Збір фруктів здійснюється, стоячи на землі або за допомогою драбини, шляхом відривання або, для деяких культур, зрізанням ножицями, з наступним укладанням до контейнерів (ящиків, відер). Після чого контейнери поміщаються на стіл або видаються в відрах, в залежності від виду рослини. Ручний збір у відрах, що переносяться вручну/перевозяться транспортом. Фрукт, зірваний з дерева, поміщається безпосередньо до відер, що стоять рядком вздовж рядків з насадженнями, які потім перевозяться тракторами, або на інші машини, що переміщують продукти прямо до відер. Ручний збір за допомогою плодозбиральної платформи. Робітники піднімаються на плодозбиральну платформу, збирають фрукти, стоячи на платформі, на висоті приблизно 1,5-2,5 м, вкладають їх до ящиків, що можуть бути різних розмірів, в залежності від виду фрукту, та в деяких випадках мати дно, що відкривається, для пересипання фруктів до відер, або в контейнери більшого розміру. Форма видачі зібраного продукту Завантаження контейнерів на причеп та транспортування трактором.	 Зрізання з стебла Збір, стоячи на драбині Збір, стоячи на плодозбиральній платформі	
Робоче знаряддя	• Лоток • Плодозбиральна платформа • Ящики • Ножиці • Конвеєр • Причеп • Переносна драбина • Відра/кошки • Трактор	 Лоток Візок збирання фруктів Ножиці Відро Драб портативний

Попереджувальні та захисні заходи (1)		
Небезпеки	Ризики	
Поля, ліси та інші сільськогосподарські угіддя	Ковзання, спотикання	О/П: Перевірка використання належного закритого спецзуття з протиковзкою підшовою.
Несприятливі погодні умови	Вплив жару, холоду, дощу, вітру, сонячної радіації	О/П 1: Перевірка використання належного робочого одягу, відповідно до погодних умов (наприклад, головного убору, водонепроникного плащу, одягу з дихаючих тканин). О/П 2: Перевіри в належних місцях відпочинку (наприклад, в тіні) зі зміною частотою, згідно погодних умов. Забезпечення рідиною для підтримання належного зволоження.
Робоче знаряддя	Поранення ножицями	Т: При використанні ножиць віддати перевагу тим, що мають закруглені краї, ножиці необхідно класти у спеціальній чохол під час перенесення ашиків/відер/кошиків та під час переміщення. О/П: Робочі інструкції для запобігання ризику порізів. ЗІЗ: Рукавички захисні від порізів
Робоче знаряддя	Ризики електричної, механічної природі та інші ризики	Стосовно правил безпеки під час роботи з плодозбиральною платформою рекомендуємо ознайомитися з довідковим документом «Плодозбиральна платформа». Стосовно правил безпеки під час роботи з трактором рекомендуємо ознайомитися з довідковим документом «Трактор».
Використання драбини	Падіння з висоти	Стосовно правил безпеки під час роботи з драбиною, рекомендуємо ознайомитися з довідковим документом «Переносна драбина».
Робота поблизу електричних ліній	Ураження електричним струмом	О/Р: дотримуватися безпечних відстаней від установок, обладнаних провідниками електричних ліній (3 м для напруги до 1 кВт, 3,5 м для напруги в діапазоні 1 кВт - 30 кВт, 5 м для напруги в діапазоні 30 кВт – 132 кВт та 7 м для напруги, що перевищує 132 кВт).
Переміщення сільськогосподарських машин	Перешкоди машина-людина	О/П 1: Робочі інструкції для пересування сільськогосподарських транспортних засобів з метою запобігання перешкод під час операцій із завантаження. О/П 2: Робочі інструкції для пересування сільськогосподарських транспортних засобів з метою запобігання перевезення людей на причепі.
Ручне переміщення вантажів.	Незручні пози. Монотонні рухи. Підняття та переміщення вантажів.	Т: Використання зручних ножиць з ергономічною формою ручок для зменшення напруження на пальці. О/П 1: Перенесення вантажів більшим числом робітників, якщо вантаж перевищує 20 кг для чоловіків та 15 кг для жінок. Для робітників віком від 18 до 45 років вищевказана вага відповідає 25 кг для чоловіків та 20 кг для жінок. О/П 2: Використання завантажувального майданчику та знаряддя висотою нижче, ніж рівень плечей. О/П 3: Скорочення шляху ручного перенесення ашиків. О/П 4: Належний робочий графік з достатніми перервами на відпочинок та/чи О/П 5: Чергування різних видів робіт (чергування збору з іншими роботами) І/І: Інструктаж та інформування згідно довідкового документу «Інструктаж та інформування щодо ризиків при ручному переміщенні вантажів». МО: Медичний огляд.
Небезпечні речовини: хімічні агенти	Вплив фітосанітарних продуктів	О/П: Дотримання терміну придатності, вказаного на етикетці фітосанітарних продуктів.
Біологічні агенти	Ризик зараження працюєм, укусів комах	Т: Перевірка наявності щеплення проти правцю. О/П: Вживання належних заходів першої допомоги.
Роботи у відлюдних місцях, поза територією сільськогосподарського підприємства	Затримка у наданні першої допомоги	О/П 1: Наявність медичної аптечки поблизу ділянки збору врожаю. О/П 2: Наявність належного засобу комунікації поблизу ділянки збору врожаю для оперативного зв'язку з службою надзвичайних ситуацій при Національній службі охорони здоров'я.

(1) : О/П (організаційні/процедурні заходи), Т (технічні заходи), І/І (інструктаж/інформування), МО (медичний огляд), ЗІЗ (засоби індивідуального захисту).

РУЧНИЙ ЗБІР ТОМАТІВ В ТЕПЛИЦІ

- Довідковий документ, що визначає **попереджувальні та захисні заходи** для **етапів робочого циклу/робіт** та визначених **ризиків**.
- Роботодавець визначає серед вказаних нижче попереджувальних та захисних заходів ті, що відносяться до **етапів робочого циклу/робіт** та ризиків, що дійсно присутні на підприємстві.
- **Попереджувальні та захисні заходи**, що відносяться до ризиків, присутніх на підприємстві, та які не були розглянуті в цьому довідковому документі (або розглянуті частково, або не в повній мірі відповідають реаліям підприємства), мають бути доповнені роботодавцем.

Етапи робочого циклу/робіт		Робоче знаряддя	
• Збір Збір здійснюється без прив'язки до конкретного сезону. • Томати відділяються від плодоніжки за допомогою ножича або зриваючи плоди вручну, після чого вони вкладаються до ящиків або відер. • Висота насаджень залежить від сорту та технології вирощування. Визрівання томатів відбувається по всій довжині рядка, тому збір томатів проходить на різних висотах. • В'юнки рослини, що досягають значної висоти, під час збору можуть підніматися та опускатися за допомогою системи канатів, з тим, щоб підтримувати ділянку збору плодів на висоті між рівнем колін та плечей. • Ящики, як правило, розміщені на землі або столах біля виходу з теплиці. • Форма видачі зібраного продукту Завантаження контейнерів на причеп та транспортування трактором.	 	• Візки • Тачка • Ящики, відра • Ножичі • Причеп • Трактор	
		- Візок - Ящик - Ножичі	
Небезпеки	Ризики	Попереджувальні та захисні заходи (1)	
Роботи, що здійснюються в теплиці	Ковзання, спотикання	О/П 1: Перевірка використання закритого взуття або принаймні взуття з фіксацією на кісточці та протиковзкою підшовою. О/П 2: Не захирачені проходи та проїзди.	

Небезпеки	Ризики	Попереджувальні та захисні заходи (1)
Роботи, що здійснюються в теплиці	Контакт з рослинами	О/П: Рукавички для роботи, в тому числі при зборі городни шляхом відривання, без використання допоміжного знаряддя, у випадку наявності рослин, що можуть викликати подразнення.
Несприятливі погодні умови	Мікроклімат в теплиці	Т: Провітрювання тунелів/теплиць за допомогою отворів змінного розміру, пропорційно до розмірів (отвори розміром щонайменше 10% від площі насаджень в тунелі/теплиці). О/П1: В літній період здійснення збору в найбільш прохолодні години. О/П2: Перерви в належних місцях відпочинку (наприклад, в тіні) зі змінною частотою, згідно погодних умов. Забезпечення рідиною для підтримання належного зволоження. О/П3: Перевірка використання належного одягу з дихаючих тканин.
Несприятливі погодні умови	Вплив жару, холоду, дощу, вітру, сонячної радіації всередині тунелю/теплиці	О/П: Перевірка використання належного робочого одягу, відповідно до погодних умов (наприклад, головного убору, водонепроникного плащу, одягу з дихаючих тканин).
Ручне переміщення вантажів.	Незручні пози. Монотонні рухи. Підняття та переміщення вантажів	Т1: Використання візку/тачки для заповігання підняття та транспортуванню відра/ящика під час збору. Т2: Використання кошків та/чи ящиків із зручними ручками. Т3: Застосування технік вирощування, при яких висота томатів, що необхідно зібрати, буде знаходитись на рівні між колінами та плечима. О/П 1: Перенесення вантажів більшим числом робітників, якщо вантаж перевищує 20 кг для чоловіків та 15 кг для жінок. Для робітників віком від 18 до 45 років вищевказана вага відповідає 25 кг для чоловіків та 20 кг для жінок. О/П 2: Використання завантажувального майданчику та знаряддя висотою нижче, ніж рівень плечей. О/П 3: Належний робочий графік з достатніми перервами на відпочинок та/чи О/П 4: Чергування різних видів робіт (чергування збору з іншими роботами). МО: Медичний огляд. І/І: Інструтаж та інформування згідно довідкового документу «Інструтаж та інформування щодо ризиків при ручному переміщенні вантажів».
Робоче знаряддя	Поранення ножицями	Т: Використання ножиць із закругленими кінцями, які необхідно класти у спеціальний чохол під час перенесення ящиків/відер та під час переміщення. О/П: Процедура для заповігання ризику порізів. ЗІЗ: Рукавички захисні від порізів.
Робоче знаряддя	Ризики електричної, механічної природі та інші ризики	Стосовно правил безпеки під час роботи з трактором рекомендуємо ознайомитися з довідковим документом «Трактор».
Переміщення сільськогосподарських машин	Перешкоди машина-людина	О/П 1: Робочі інструкції для пересування сільськогосподарських транспортних засобів з метою заповігання перешкод під час операцій із завантаження. О/П 2: Робочі інструкції для пересування сільськогосподарських транспортних засобів з метою заповігання перевезення людей на причепі.
Небезпечні речовини: хімічні агенти	Вплив фітосанітарних продуктів	О/П: Дотримання терміну придатності, вказаного на етикетці фітосанітарних продуктів.
Біологічні агенти	Ризик зараження працівцем та укусів комах	О/П 1: Перевірка наявності щеплення проти правцю. О/П 2: Вживання належних заходів першої допомоги.
Роботи у відлюдних місцях, поза територією сільськогосподарського підприємства	Затримка у наданні першої допомоги	О/П 1: Наявність медичної аптечки поблизу ділянки збору врожаю. О/П 2: Наявність належного засобу комунікації поблизу ділянки збору врожаю для оперативного зв'язку з службою надзвичайних ситуацій при Національній службі охорони здоров'я.

(1) : О/П (організаційні/процедурні заходи), Т (технічні заходи), І/І (інструтаж/інформування), МО (медичний огляд), ЗІЗ (засоби індивідуального захисту).

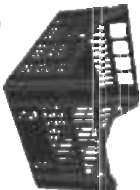
РУЧНИЙ ЗБІР ОВОЧІВ У ВІДКРИТОМУ ПОЛІ

Томати, баклажани, солодкий перець, кабачки тощо.

- Довідковий документ, що визначає **попереджувальні та захисні заходи для етапів робочого циклу/робіт** та визначених **ризиків**.
- Роботодавець визначає серед вказаних нижче попереджувальних та захисних заходів ті, що відносяться до **етапів робочого циклу/робіт** та ризиків, що дійсно присутні на підприємстві.
- **Попереджувальні та захисні заходи**, що відносяться до ризиків, присутніх на підприємстві, та які не були розглянуті в цьому довідковому документі (або розглянуті частково, або не в повній мірі відповідають реаліям підприємства), мають бути доповнені роботодавцем.

Етапи робочого циклу/робіт	
• Збір городини. Збір городини здійснюється зриванням рукою, деякі видів овочів зрізуються за допомогою ножів чи ножів, якщо необхідно, овочі чистяться за укладаються до відер або ящиків. Для переміщення ящиків вздовж рядків використовуються також тачки. • Форма видані зібраного продукту. Продукти, зібрані в ящики, завантажуються на причеп, або передаються в лотках для подальшого транспортування трактором.	

	Збір у ящики
	Збір у відра
	
Використання візків для переміщення ящиків	

Робоче знаряддя	
• Лоток • Тачки • Ящики • Ножі • Ножичі • Відра • Причеп • Трактор	
	Лоток
	Ящик
	Ніж

Небезпеки	Ризики	Попереджувальні та захисні заходи (1)	
Поля, ліси та інші сільськогосподарські угіддя	Ковзання, спотикання	О/П 1: Перевірка використання належного закритого спецзуття з протиковзакою підошвою. О/П 2: Не захааршені проходи та проїзди.	
Поля, ліси та інші сільськогосподарські угіддя	Контакт з рослинами	О/П: Рукавички для роботи, в тому числі при зборі городини шляхом відривання, без використання допоміжного знаряддя, у випадку наявності рослин, що можуть викликати подразнення.	
Несприятливі погодні умови	Вплив жару, сонячної радіації, холоду, дощу, вітру	О/П 1: Перевірка використання належного робочого одягу, відповідно до погодних умов (наприклад, головного убору, водонепроникного плащу, одягу з дихаючих тканин).	
		О/П 2: В літній період здійснення збору в найбільш прохолодні години. О/П 3: Переви в підходящих місцях для відпочинку (наприклад, в тіні) зі змінною частотою, згідно погодних умов. Забезпечення рідиною для підтримання належного зволоження.	

Небезпеки	Ризики	Попереджувальні та захисні заходи (1)
Робоче знаряддя Ручні інструменти	Поранення ножицями чи ножем	Т: Використання ножиць чи ножа із закрутленими кінчиками леза, які необхідно класти у спеціальній чохол під час перенесення ящиків/кошиків та під час переміщення. ЗІЗ: Рукавички захисні від порізів.
Робоче знаряддя	Ризики електричної, механічної природі та інші ризики	Стосовно правил безпеки під час роботи з трактором рекомендуємо ознайомитися з довідковим документом «Трактор».
Переміщення сільськогосподарських машин	Перешкоди машина-людина	О/П 1: Робочі інструкції для пересування сільськогосподарських транспортних засобів з метою запобігання перешкод під час операцій із завантаження. О/П 2: Робочі інструкції для пересування сільськогосподарських транспортних засобів з метою запобігання перевезення людей на причепі.
Ручне переміщення вантажів.	Монотонні рухи. Незручні пози. Підняття та переміщення вантажів	Т 1: Використання тачки для запобігання підняття та транспортуванню відре/ящика під час збору. Т 2: Використання контейнерів із зручними ручками. О/П 1: Чергування різних видів робіт (чергування збору з іншими роботами) та/чи О/П 2: Належний робочий графік з достатніми перервами на відпочинок. О/П 3: Перенесення вантажів більшим числом робітників, якщо вантаж перевищує 20 кг для чоловіків та 15 кг для жінок. Для робітників віком від 18 до 45 років вищевказана вага відповідає 25 кг для чоловіків та 20 кг для жінок. О/П 4: Завантаження ящиків на висоті нижче, ніж рівень плечей. МО: Медичний огляд. І/І: Інструктаж та інформування згідно довідкового документу «Інструктаж та інформування щодо ризиків при ручному переміщенні вантажів».
Небезпечні речовини: хімічні агенти	Вплив фітосанітарних продуктів	О/П: Дотримання терміну придатності, вказаного на етикетці фітосанітарних продуктів.
Біологічні агенти	Ризик зараження правцем, укусів комах	О/П 1: Перевірка наявності щеплення проти правцю. О/П 2: Вживання належних заходів першої допомоги.
Роботи у відлюдних місцях, поза територією сільськогосподарського підприємства	Затримка у наданні першої допомоги	О/П 1: Наявність медичної аптечки поблизу ділянки збору врожаю. О/П 2: Наявність належного засобу комунікації поблизу ділянки збору врожаю для оперативного зв'язку з службою надзвичайних ситуацій при Національній службі охорони здоров'я.

(1): О/П (організаційні/процедурні заходи), Т (технічні заходи), І/І (інструктаж/інформування), І/І/(інструктаж/інформування), МО (медичний огляд), ЗІЗ (засоби індивідуального захисту).

РУЧНИЙ ЗБІР АРТИШОКІВ

- Довідковий документ, що визначає **попереджувальні та захисні заходи для етапів робочого циклу/робіт** та визначених **ризиків**.
- Роботодавець визначає серед вказаних нижче попереджувальних та захисних заходів ті, що відносяться до **етапів робочого циклу/робіт** та ризиків, що дійсно присутні на підприємстві.
- **Попереджувальні та захисні заходи**, що відносяться до ризиків, присутніх на підприємстві, та які не були розглянуті в цьому довідковому документі (або розглянуті частково, або не в повній мірі відповідають реальію підприємства), мають бути доповнені роботодавцем.

Етапи робочого циклу/робіт		Робоче знаряддя	
• Збір артишоків з шипами • Зрізання ніжки ножем • Переміщення продукту до кошика або тачки. • Збір артишоків без шипів • Збір артишоку зриванням або зрізуванням ножем • Переміщення продукту до кошика або тачки. • Форма видачі зібраного продукту Зібрані продукти завантажуються на причеп, або поставляються в лотках для подальшого транспортування трактором.		 Збір за допомогою кошика з ремінцем через плече Збір артишоку без шипів	
		• Лоток • Тачка • Кошик з ремінцем через плече • Ніж • Причеп • Трактор Лоток	

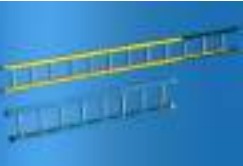
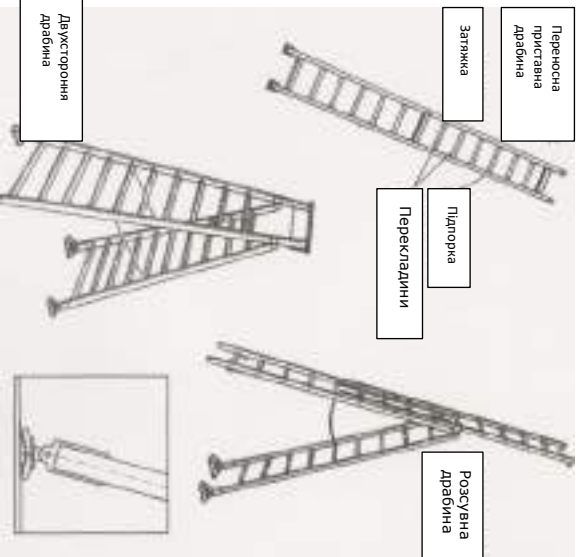
Небезпеки	Ризики	Попереджувальні та захисні заходи (1)	
Поля, ліси та інші сільськогосподарські угіддя	Ковзання, спотикання	О/П: Перевірка використання належного закритого спецвзуття з протиковзкою підошвою.	
Поля, ліси та інші сільськогосподарські угіддя	Контакт з рослинами	О/П: Перевірка використання одягу, що закриває тіло, при зборі артишоків з шипами. ЗІЗ 1: Захисні окуляри при зборі артишоків з шипами. ЗІЗ 2: Захисний фартух від проколів при зборі артишоків з шипами. ЗІЗ 3: Рукавички захисні від порізів та проколів.	

Небезпеки	Ризики	Попереджувальні та захисні заходи (1)
Несприятливі погодні умови	Вплив жару, холоду, дощу, вітру, сонячної радіації	О/П 1: Перевірка використання належного робочого одягу, відповідно до погодних умов (наприклад, головного убору, водонепроникного плащу, одягу з дихаючих тканин). О/П 2: Перевіри в належних місцях відпочинку (наприклад, в тіні) зі змінною частотою, згідно погодних умов. Забезпечення рідиною для підтримання належного зволоження.
Робоче знаряддя	Поранення ножем	Т: Використання ножів із закрутленим кінчиком леза, які необхідно класти у спеціальній чохол під час перенесення ящиків та під час переміщення. ЗІЗ: Рукавички захисні від порізів та проколів.
Робоче знаряддя	Ризики електричної, механічної природи та інші ризики	Сюсовно правил безпеки під час роботи з трактором рекомендуємо ознайомитися з довідковим документом «Трактор»
Переміщення сільськогосподарських машин	Перешкоди машина-людина	О/П 1: Робочі інструкції для пересування сільськогосподарських транспортних засобів з метою запобігання перешкод під час операцій із завантаження. О/П 2: Робочі інструкції для пересування сільськогосподарських транспортних засобів з метою запобігання перевезення людей на причепі. Т 1: Використання кошків з м'якими плечовими ремінцями для запобігання травм в ділянці спини. Т 2: Використання кошків невеликою місткістю. О/П 1: Перенесення кошків більшим числом робітників, якщо вантаж перевищує 20 кг для чоловіків та 15 кг для жінок. Для робітників віком від 18 до 45 років вищевказана вага відповідає 25 кг для чоловіків та 20 кг для жінок. О/П 2: Використання завантажувального майданчику та знаряддя висотою нижче, ніж рівень плечей. О/П 3: Належний робочий графік з достатніми перервами на відпочинок та/чи О/П 4: Чергування різних видів робіт (чергування збору з іншими роботами) І/І: Інструктаж та інформування згідно довідкового документу «Інструктаж та інформування щодо ризиків при ручному переміщенні вантажів». МО: Медичний огляд.
Небезпечні речовини: хімічні агенти	Вплив фітосанітарних продуктів	О/П: Дотримання терміну придатності, вказаного на етикетці фітосанітарних продуктів.
Біологічні агенти	Ризик зараження працем та укусів комах	О/П 1: Перевірка наявності щеплення проти правцю. О/П 2: Вживання належних заходів першої допомоги.
Роботи у відлюдних місцях, поза територією сільськогосподарського підприємства	Затримка у наданні першої допомоги	О/П 1: Наявність медичної аптечки поблизу ділянки збору врожаю. О/П 2: Наявність належного засобу комунікації поблизу ділянки збору врожаю для оперативного зв'язку з службою надзвичайних ситуацій при Національній службі охорони здоров'я.

(1): О/П (організаційні/процедурні заходи), Т (технічні заходи), І/І (інструктаж/інформування), І/І/(інструктаж/інформування), МО (медичний огляд), ЗІЗ (засоби індивідуального захисту).

ПЕРЕНОСНА ДРАБИНА

- Довідковий документ визначає **попереджувальні та захисні заходи** для устаткування, описаного в цій картці.
- Роботодавець визначає серед вказаних нижче попереджувальних та захисних заходів ті, що відносяться устаткування, що дійсно використовується підприємством.
- **Попереджувальні та захисні заходи**, що відносяться до устаткування, що використовується, але яке не було розглянуте в цьому довідковому документі (або розглянуте частково або таке, що не повністю відповідає реаліям підприємства), мають бути доповнені роботодавцем.

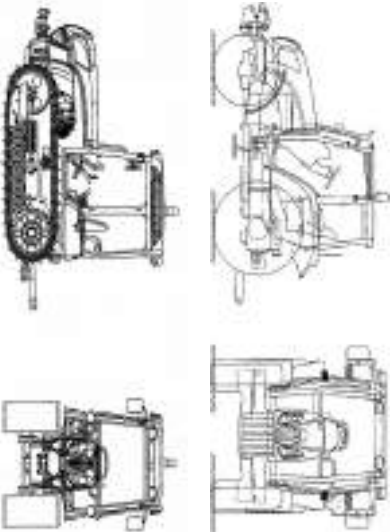
Опис			Посилання
ПЕРЕНОСНІ ДРАБИНИ З ШАБЛЯМИ/СХОДИНКАМИ Розділяються на: • Приставні драбини: - o Драбина-дошка. - o Висувна драбина. - o Розсувна драбина (з телескопічним або ручним механізмом). - o Драбини-трансформери. - o Драбина з однією тетивою. • Розсувні драбини: - o Розсувна драбина одностороння. - o Розсувна драбина двостороння. - o Розсувна драбина - платформа. - o Драбина-тринога. - Переносні драбини мають відповідати вимогам статті 113 або Додатку XX Законодавчого декрету 81/2008 зі змінами та доповненнями, що відносяться до положень щодо конструкцій. - Односекційні дерев'яні драбини мають відповідати вимогам Міжвідомчої постанови від 27/03/1998.	 Драбина з однією тетивою Висувна драбина. Розсувна драбина-трансформер Драбина-тринога		Посилання • Законодавчий декрет 81/2008 зі змінами та доповненнями (Розділ IV - ст. 113 Додатку XX) • Міжвідомча постанова 27.03.1998 Приклади драбин Переносна приставна драбина Затяжка Підпорка Перекладки Розсувна драбина Двухстороння драбина

Попереджувальні та захисні заходи (1)	
Вимоги техніки безпеки	
Т 1: драбини в задовільному стані збереження, відсутні погіршення стану/пошкодження, що може негативно позначитись на міцності та функціональному призначенні. Не допускаються до використання драбини, в яких замість пошкоджених шаблів були набиті цвяхами дерев'яні дошки. Т 2: драбини мають бути оснащені протиковзкими елементами на нижніх кінцях тетив. Т 3: драбини, що складаються з двох або більшого числа висувних секцій, мають відповідати наступним вимогам: довжина драбини під час проведення робіт не має перевищувати 15 метрів, за виключенням особливих потреб, в цьому випадку верхні кінці тетив мають бути зафіксовані до нерухомих частин; драбини, що використовуються в роботі, довжиною більше 8 метрів мають бути оснащені монтажною опорою для зменшення стріли прогину. Т 4: довжина розсувних драбин не має перевищувати 5 метрів, до того ж, вони мають бути оснащеними ланцюгом відповідної міцності або іншим засобом, який би попереджував відкриття драбини на більшу відстань, ніж ту, що передбачена правилами безпеки. Т 5: Переносна драбина, згідно вимогам Додатку ХХ Законодавчого декрету 81/2008 зі змінами та доповненнями, має мати сертифікацію, передбачену відповідними технічними стандартами, та супроводжуватись спеціальним листком-вкладкою або керівництвом. Т 6: Дерев'яні драбини-трапи мають містити видимий та перманентний напис, що містить ім'я або торговий знак виробника, рік виробництва та максимальне припустиме навантаження, та супроводжуватись спеціальним листком-вкладкою або керівництвом, згідно Міжміністерської постанови від 27/03/1998.	
Правила використання:	
Перед використанням необхідно пересвідчитись в наступному: О/П 1: жоден з елементів драбини не є відсутнім; основи тетив коректно встановлені на протиковзових гумових чи пластикових ніжках, якщо останні передбачені конструкцією драбини. О/П 2: драбина приставлена до стабільної, міцної та нерухомої опори належних розмірів, таким чином, щоб забезпечити горизонтальне положення шаблів/сходинок. О/П 3: ковзання ноги з драбини з шаблями, під час її використання, є неможливим через фіксацію верхнього та нижнього кінців тетив, або завдяки будь-якому іншому засобу, що попереджує ковзання, або завдяки будь-якому іншому рішення, що має таку ж ефективність. О/П 4: драбини з шаблями, що використовуються для доступу, є достатньо довгими, ніж це необхідно для доступу, за виключенням випадків, коли інші засоби можуть гарантувати надійне зчеплення. О/Р 5: драбини з шаблями, що складаються з декількох висувних секцій, а також розсувні драбини використовуються таким чином, щоб було гарантоване взаємне зчеплення декількох елементів. О/П 6: робітник має належне взуття, з метою забезпечення надійної опори на шаблі/сходиці. О/Р 7: поблизу та зверху відсутні будь-які небезпеки, такі, як електричні лінії під напругою, електричні деталі, що не мають достатнього захисту від прямих контактів, зазори в вакуумі. Під час використання: О/П 1: драбина належним чином закріплена або утримується знизу іншою людиною у випадку, коли через її висоту чи з іншої причини існує ризик хитання. О/П 2: драбина, що складається з двох або більшої кількості розсувних елементів, знаходиться під постійним наглядом людини, що стоїть на землі. О/Р 3: під час виконання бокового переміщення драбини, що складається з двох або більшої кількості розсувних елементів, на драбині не знаходяться люди. О/Р 4: драбина з шаблями має постійну надійну опору або надійне зачеплення. Зокрема, рідне перенесення вантажу на драбині не виключає можливість надійного захвату.	

(1): О/П (організаційні/процедурні заходи), Т (технічні заходи).

ТРАКТОР

Довідковий документ №31		
	- Довідковий документ визначає попереджувальні та захисні заходи для устаткування, описаного в цій картці. - Роботодавець визначає серед вказаних нижче попереджувальних та захисних заходів ті, що відносяться до устаткування, що дійсно використовується підприємством. - Попереджувальні та захисні заходи, що відносяться до використання, не розглянутого в цьому довідковому документі (або розглянутого частково, такого, що не в повній мірі відповідають реаліям підприємства), мають бути доповнені роботодавцем.	

Опис		
	Посилання	
Довідковий документ відноситься до всіх видів сільськогосподарських або лісгосподарських тракторів, колісних або гусеничних, з двигуном, що мають щонайменше дві вісі та максимальну розраховану швидкість не менше 6 км/год., спроектованих спеціально для виконання робіт з тягнення, штовхання, перевезення або приведення до дії певного змінного устаткування, призначених для використання в сільському та лісових господарствах, або для тягнення причепів в сільському та лісових господарствах.		- Зак.декр. 81./08 зі зм. та доп. (Розд. III ст.1). - Зак.декр.285/1992 - Зак.декр.17/2010. - Мін.декр.19.11.2004 - Мін.декр.07.04.2011 - Постан.20.05.2015 - Угода між Державою та Регіонами від 22/2/2012 р.

Супровідна ДОКУМЕНТАЦІЯ до трактора	Посилання
Не зареєстровані трактори Сертифікат відповідності або декларація відповідності до затвердженого виду. Зареєстровані трактори Технічний паспорт.	Декрет Міністерства Інфраструктури та Транспорту від 19.11.2004 щодо введення до дії директиви 2003/37/СЕ. Законодавчий Декрет 285 від 30.04.1992 (ст. 76, параграф 6).
Трактори, випущені на ринок пізніше 06.03.2010 р. Декларація відповідності Директиви 2006/42/СЕ.	Законодавчий декрет 17/2010 щодо імплементації директиви 2006/42/СЕ.
Трактори, затверджені до експлуатації після 07.05.1997 р. Технічний додаток.	Декрет Міністерства Інфраструктури та Транспорту від 19.11.2004 щодо введення до дії директиви 2003/37/СЕ.
Трактори, випущені на ринок пізніше 06.03.2010 р. Керівництво або інструкція з експлуатації.	Законодавчий декрет 17/2010 щодо імплементації директиви 2006/42/СЕ. Декрет Міністерства Інфраструктури та Транспорту від 07.04.2011 щодо введення до дії директиви 2010/52/СЕ.
ІНФОРМУВАННЯ, ІНСТРУКТАЖ, НАВЧАННЯ ТА ДОПУСК ДО РОБОТИ	Посилання
Документ, що підтверджує проведене інформування, інструктаж, навчання та допуск до роботи робітника, кваліфікованого для роботи на тракторі.	Статті 36, 37 та 73 Законодавчого декрету 81/2008. Угода між Державою та Регіонами від 22/2/2012 р.
ОБСЛУГОВУВАННЯ	Посилання

Проведення операцій з обслуговування з метою гарантувати протягом часу характеристик, що відповідають вимогам техніки безпеки. Результати перевірки мають бути оформлені письмово.		Законодавчий декрет 81/08, Ст. 71, параграф 4, літера а), пункт 2, параграф 8, літера б) та параграф 9.
ВИМОГИ ТЕХНІКИ БЕЗПЕКИ		
РИЗИК	СТУПІНЬ	
Перекидання	Трактор обладнаний: ■ системою захисту у випадку перекидання (кабіна або кузов), що гарантує певну безпеку щодо місця водія; ■ паском безпеки для місця водія та для сидіння пасажирів, якщо воно передбачене. Транспортування пасажирів на полі дозволяється <u>виключно</u> у випадку, якщо у разі перекидання буде гарантована їх належна безпека. В іншому випадку транспортування пасажирів дозволяється <u>виключно</u> під час пересування по шляху загального користування; ■ противісом, якщо він був спеціально передбачений виробником трактору.	
Застравання, защемлення та поріз	Трактор обладнаний убезпечувальною системою, що перешкоджає доступу до небезпечних рухомих вузлів, що можуть являти собою джерело небезпеки при ненавмисному контакті. Трактор має наступні захищені вузли: ■ Передній та задній механізм відбору потужності; ■ ремені трансмісії руху (наприклад, генератор змінного струму, генератор постійного струму, крильчатка); ■ крильчатка системи охолодження; ■ механізми, що можуть спричинити небезпеку защемлення та розтинання оператора на сидінні водія (наприклад, система шарнірних з'єднань в шарнірних тракторах); ■ Інші рухомі органи (наприклад, карданний вал трансмісії до передніх коліс).	
Контакт з гарячими поверхнями	Трактор обладнаний системою захисту зовнішніх поверхонь компонентів системи випуску відпрацьованих газів (глушник, колектор тощо) та зовнішніх поверхонь циліндрів та головок, якщо вони знаходяться поблизу сидіння водія.	
Ковзання, падіння	Трактор обладнаний засобами доступу до місця водія (сходишками, драбинкою, ручкою та перилами) у випадку, якщо вертикальна відстань до платформи, на якій розташоване місце водія перевищує 550 мм від рівня землі. Перила або ручки передбачені на тракторі таким чином, щоб забезпечити оператору три точки опори/зачеплення під час підйому на місце водія або спускання з місця водія. В гусеничних тракторах гусениці та ланки гусениць використовуються як сходишки, якщо передбачені в цілому три точки опори для оператора. У випадку використання гусениці в якості сходинок, вертикальна відстань від гусениці до платформи водія не має перевищувати 500 мм.	
Неконтрольований рух	Трактор обладнаний засобами, що попереджають запуск двигуна, якщо така операція може спричинити ризик неконтрольованого руху (наприклад, з включеною передачею) або рух переднього або заднього валу відбору потужностей.	
Наїзд або зіткнення	Трактор обладнаний: ■ Дзеркалом заднього виду з лівого боку (необов'язкове для незарєстрованих тракторів, яким заборонено пересуватися шляхами загального призначення); ■ склоочисниками випадку обладнання трактора лобовим склом; ■ пристроями освітлення та світлової сигналізації; ■ приладом звукової сигналізації.	
Шум	Трактор обладнаний глушиком на кінцевій частині системи випуску відпрацьованих газів (вихлопній трубі).	

Сільськогосподарська плодозбиральна платформа

- Довідковий документ визначає **попереджувальні та захисні заходи** для устаткування, описаного в цій картці.

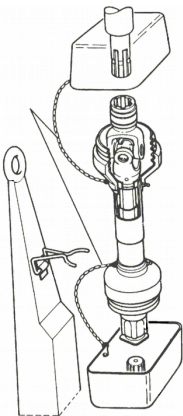
- Роботодавець визначає серед вказаних нижче попереджувальних та захисних заходів ті, що відносяться устаткування, що дійсно використовується підприємством.

- **Попереджувальні та захисні заходи**, що відносяться до устаткування, що використовується, але яке не було розглянуте в цьому довідковому документі (або розглянуте частково або таке, що не повністю відповідає реаліям підприємства), мають бути доповнені роботодавцем.

Опис		Законодавство, технічні норми та довідкові технічні документи
Довідковий документ визначає спеціальні попереджувальні та захисні заходи технічного характеру для плодозбиральної платформи, що представляє собою роботу самохідну платформу, призначену для роботи на поверхні ґрунту, в тому числі і нерівному, для переміщення одного або декількох робітників на робочі позиції для здійснення збору фруктів, букетування, обрізання гілок або інших робіт з догляду за деревами з робочої платформи. Зібрані фрукти вкладаються до контейнерів (ящиків, відер, ...), розміщених на платформі.		Законодавчий декрет 81/08 зі змінами та доповненнями (Розділ III стаття I) Законодавчого декрету 17/2010 Міністерський декрет від 11 квітня 2011 р.
ОБОВ'ЯЗКОВА ДОКУМЕНТАЦІЯ		
Сертифікат відповідності директиві 98/37/CE для машин, випущених на ринок або введенних в експлуатацію в період з 31.12.1996 по 5.3.2010 рр.		Декрет Президента Республіки 459/96 щодо імплементатії директиви 98/37/CE
Сертифікат відповідності директиві 2006/42/CE для машин, випущених на ринок або введенних в експлуатацію, починаючи з 6.3.2010 р.		Законодавчий декрет 17/2010 щодо імплементатії директиви 2006/42/CE
Інструкції з експлуатації, обов'язкові для всіх машин, випущених на ринок або введенних в експлуатацію після 31.12.1996 р.		Декрет Президента Республіки 459/96, Законодавчий декрет 17/2010
Техпаспорт та протоколи перевірки		Ст. 71 параграф 11 Законодавчого декрету 81/08 та Міністерського декрету від 11/4/2011 р.
ІНФОРМУВАННЯ, ІНСТРУКТАЖ НАВЧАННЯ ТА ДОПУСК ДО РОБОТИ		
Документ, що підтверджує проведення інформування, навчання та допуск до роботи оператора, що має кваліфікацію для роботи на тракторі.		Статті 36, 37 та 73 Законодавчого декрету 81/2008

ВИМОГИ ТЕХНІКИ БЕЗПЕКИ	
Ризик	СТУПІНЬ
Застрашування, заземлення та поризи	Машина обладнана захисними пристроями проти задулювання та розривання. Виконання цієї вимоги здійснюється, наприклад, шляхом дотримання мінімальної відстані, що складає не менш 25 мм, між рухомими частинами та між рухомими і нерухомими частинами. У випадку, коли забезпечення мінімальної відстані є неможливим, необхідно вдатися до одного з наступних рішень, що полягає у використанні: • бар'єрів • захисного навісу • численних органів управління паралельної дії з метою одночасного задіяння рук оператора • захисних пристроїв, що перемикають опущання платформи у випадку, коли руки оператора або сам оператор знаходяться в зоні, що має ризик задулювання, яка утворилася внаслідок опущання платформи.
Стабільність	Машина обладнана: • пристроями для запобігання руху машини, коли платформа буде знаходитись у вихідному положенні зі швидкістю, що перевищує роботу. Виконання цієї вимоги здійснюється, наприклад, за допомогою мікровимикача, безконтактного датчика, енкадера. Пристрій відноситься лише до положення платформи, і не стосується майданчиків. • пристроями для запобігання вертикального руху платформи під час руху з швидкістю пересування. • пристроєм, що обмежує швидкість роботи та/чи пересування. • схиломіром, пристроєм, що попереджує оператора, за допомогою акустичної або візуальної сигналізації, про те, що були досягнуті максимальні припустимі значення позовдовжньої та бокової стабільності, встановленої конструктором. Платформа машини обладнана перилами, що складаються з верхньої перекладини, середньої перекладини та відбортовки. Відбортовка може бути замінена нижньою перекладиною. Відбортовка не є обов'язковою в ділянці для передачі відра.
Випадкове зниження платформи	Машина обладнана захисним пристроєм для попередження випадкового зниження підйомної платформи (наприклад, запобіжним клапаном).
Неконтрольований рух	Машина обладнана аварійним стопором та стоянковим гальмом. В деяких машинах стоянкове гальмо активується автоматично кожного разу при зупинці машини.
Наїзд або зіткнення	Машина обладнана приладом звукової сигналізації (клаксонам).
Ненависна активація органів керування	Машина обладнана приладом проти ненависної активації органів керування оператором або іншими особами, іншими словами, випадкової активації як наслідку виконання інших дій (через виступаюче тілля тощо). Важелі гідророзподільників машини передбачають автоматичне повернення у вихідне положення.
Активация машини сторонніми особами	Машина обладнана приладом, що запобігає використанню машини сторонніми особами, наприклад, таким, як ключі запалювання двигуна.
Ризик ураження електричним струмом	Електричні проводи захищені від контакту з абразивними металевими поверхнями і мають стійкість до контакту з мастилами або паливом, або мають захист від цих речовин. Проводи розташовані таким чином, що жодне їх положення не знаходиться в контакті з системою вихлопу, рухомими вузлами або гострими кутами.
Ковзання, падіння	Наявність належних засобів для доступу на місце водія (наприклад, трапу або сходинок). Якщо висота від землі до платформи, на якій розташоване місце водія, перевищує 550 мм, трап або сходинки мають бути обладнані з двох сторін перилами та ручками.
Випадкові контакти з рухомими частинами	Машина обладнана захисними засобами або огороженнями з тим, щоб рухомі елементи системи силової трансмісії були захищені від випадкових контактів. Захисні засоби можуть бути: • фіксовані за допомогою систем фіксації (наприклад, шурупів, гвинтів тощо), що розкручуються спеціальними інструментами (наприклад, викруткою, гайковим ключем тощо); • закріплені на шарнірах таким чином, що можуть бути відкриті лише за допомогою спеціальних інструментів та які автоматично закриваються блокуванням, без допомоги інструментів; • рухомі, що відносяться до пристрою взаємоблокування, що попереджує активацію небезпечних функцій машини до тих пір, доки захисні засоби не будуть закриті, а також команди зупинки, як тільки вони знову будуть відкриті.
Гаряча поверхня.	Наявність елементів захисту або ізоляції гарячих поверхонь біля сходинок, перил, ручки та вузлів машини, що можуть використовуватись як засоби для підйому. Захисні елементи можуть бути, серед іншого, вироблені з перфорованого листу.

Карданний вал		
КАРТКА довідкова № 33		
	-- Довідковий документ визначає попереджувальні та захисні заходи для устаткування, опис якого представлений в цій картці. -- Роботодавець визначає серед вказаних нижче попереджувальних та захисних заходів ті, що відносяться устаткування, що дійсно використовується підприємством. - Попереджувальні та захисні заходи , що відносяться до устаткування, що використовується, але яке не було розглянуте в цьому довідковому документі (або розглянуте частково або таке, що не повністю відповідає реаліям підприємства), мають бути доповнені роботодавцем.	

Опис		
	Картка визначає вимоги техніки безпеки до карданних валів силової трансмісії та їх засобів захисту, що під'єднують самохідні машини (або трактори) до першого нерухомого супорту машин, що під'єднуються.	 Законодавство, технічні норми та довідкові технічні документи - Законодавчий декрет 81/08 зі змінами та доповненнями (Розд. III стаття 1) - Декрет Президента Республіки 459/99 - Законодавчий декрет 17/2010

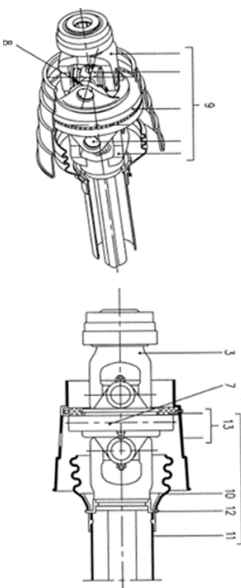
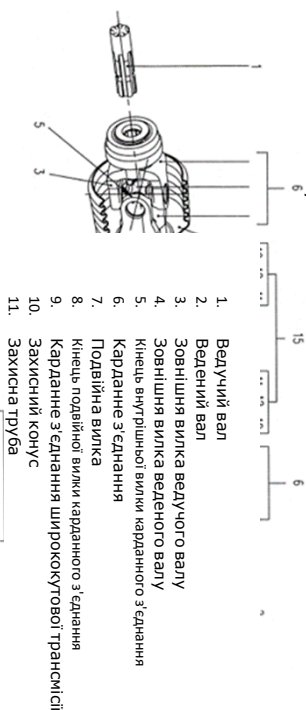
Супровідна ДОКУМЕНТАЦІЯ		
Декларація відповідності Директиві 2006/42/СЕ. Застосовується до всіх карданних валів, що були випущені на ринок після 06.03.2010 р.	Законодавчий декрет № 17/2010 щодо імплементації директиви 2006/42/СЕ	
Сертифікат відповідності директиві 98/37/СЕ для всіх карданних валів, випущених на ринок або введених в експлуатацію в період з 21 вересня 1996 р. по 5 березня 2010 рр.	Декрет Президента Республіки 459/96 щодо імплементації директив 89/392/СЄЕ, 91/368, 93/44 та 93/68 Законодавчий декрет № 17/2010 щодо імплементації директиви 2006/42/СЕ	
Інструкції з експлуатації, обов'язкові для всіх машин, випущених на ринок або введених в експлуатацію, починаючи з 21 вересня 1996 р.	Декрет Президента Республіки 459/96 щодо імплементації директив 89/392/СЄЕ, 91/368, 93/44 та 93/68 Законодавчий декрет № 17/2010 щодо імплементації директиви 2006/42/СЕ	
ІНФОРМАЦІЯ ЩОДО ВИКОРИСТАННЯ	ІНСТРУКТАЖ НАВЧАННЯ ТА АТЕСТАЦІЯ	Посилання
Документ, що підтверджує проведення інформування, навчання та допуск до роботи оператора, що має кваліфікацію для роботи з карданним валом	Статті 36, 37 та 73 Законодавчого декрету 81/2008	
ОБСЛУГОВУВАННЯ	Посилання	
Проведення операцій з обслуговування з метою забезпечення відповідності вимогам техніки безпеки	Законодавчий декрет 81/08, ст. 71, параграф 4, літера а), пункт 2, параграф 8, літера b) та параграф 9.	

РИЗИК

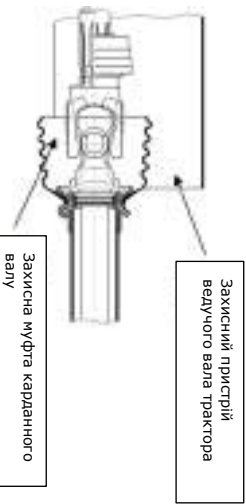
Застригання, защемлення та порізи
Ушкодження при випадковому контакті з рухомими частинами

СТУПІНЬ

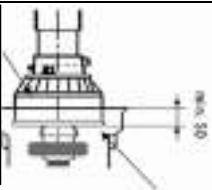
Універсальний карданний вал та ширококутовий карданний вал мають бути обладнані пристроями захисту вилок та телескопічної труби, як вказано на малюнку:

Необхідно забезпечити вісний нахлист між захисною муфтою карданного валу та захисним пристроєм ведучого валу трактора.

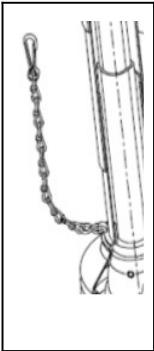
Захисний пристрій веденого валу робочої машини (контр-муфта)

Захисна муфта карданного валу

Має бути забезпечений вісний нахлист між захисною муфтою карданного валу та захисним пристроєм веденого валу робочої машини (контр-муфта), розміром не менше 50 мм. Цей мінімальний нахлист має бути застосований до захисних пристроїв карданних валів ширококутової трансмісії, а також при використанні зчеплення та інших компонентів.

Карданний вал має бути обладнаний системою закріплення (ланцюгом) для попередження обертання захисного пристрою карданного валу. Система закріплення (ланцюг) має бути під'єднаний до захисного пристрою карданного валу та оснащений системою зачеплення (карабін) для його кріплення до нерухомих вузлів машини

ІНФОРМАЦІЯ, ІНСТРУКТАЖ ТА НАВЧАННЯ ЩОДО РУЧНОГО ПЕРЕМІЩЕННЯ ВАНТАЖІВ

- Документ висвітлює мінімальні положення інформаційного та навчального характеру щодо факторів, що визначають наявність ризику патології через надмірне біомеханічне навантаження, зокрема, на спинно-поперекову ділянку, яке спричиняється **ручним переміщенням вантажів (РПВ)** та відповідну процедуру коректного виконання цієї діяльності.
- З метою інформування та навчання робітників, в цьому документі викладений зміст довідкового документу, посилення на який тут зустрічаються.
- Зміст цього довідкового документу може бути використаний також для проведення навчання робітників щодо ручного переміщення вантажів (РПВ).

Визначення та опис ризику

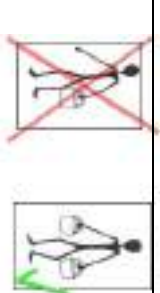
Під ручним переміщенням вантажів розуміється одна з наступних дій, що виконуються одним або декількома робітниками: підняття, утримання, покладення, штовхання, тягнення, принесення або перенесення вантажу вагою, що дорівнює або перевищує 3 кг.

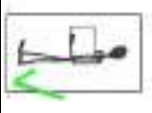
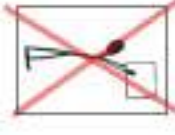
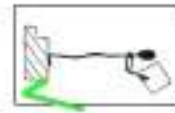
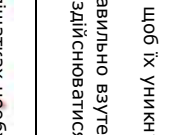
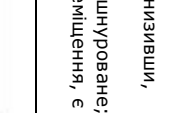
Шкода, що спричиняється РПВ, носить накопичувальний характер, через зношення м'язово-скелетного апарату внаслідок виконання постійних дій з підняття та перенесення, або гострий характер, внаслідок ран та переломів, отриманих в результаті нещасного випадку.

Характерні особливості кожного робітника (стать, вік, фізична форма, недостатність або невідповідність знань щодо діяльності, що виконується, або навчання, або професійної підготовки), що являють собою індивідуальні фактори ризику, впливають на можливість виникнення шкоди через РПВ.

На підставі вказівок, що містяться в спеціально розроблених довідкових документах, робітники, що піддаються ризику РПВ, підлягають медичному огляду.

Фактори, які мають бути враховані		Правильний спосіб виконання										
Вага вантажу	Переміщення вантажів вагою, що перевищує максимальні рекомендовані значення, може спричинити надмірне навантаження м'язової та кістково-суглобової систем, а також можливе виникнення патології спинно-поперекової ділянки.	Максимальна рекомендована вага в кг: <table><tr><th>Вік</th><th>Чоловіки</th><th>Жінки</th></tr><tr><td>Від 18 до 45 років</td><td>25</td><td>20</td></tr><tr><td>До 18 та старші 45 років</td><td>20</td><td>15</td></tr></table> В сільськогосподарських роботах, що передбачають ручне переміщення вантажів, навантаження може бути зменшене шляхом застосування простих організаційних заходів, наприклад: - обмежуючи, якщо це можливо, зміст контейнерів; - переміщувати контейнери по одному за раз; - використовувати тачки, візки та інші засоби на колісатках та відра; - переміщенням контейнерів по двоє (2 робітника); - забезпечивши чергування персоналу протягом дня.		Вік	Чоловіки	Жінки	Від 18 до 45 років	25	20	До 18 та старші 45 років	20	15
Вік	Чоловіки	Жінки										
Від 18 до 45 років	25	20										
До 18 та старші 45 років	20	15										
Негабаритний вантаж	Не дозволяє тримати вантаж якомога ближче біля тіла, що призводить до втоми м'язів. Може спричинити зменшення видимості під час транспортування, чим збільшує можливість нещасних випадків через падіння та удари.	При піднятті вантажу (в тому числі, негабаритного) з землі, необхідно зігнути коліна, виставити одну ногу трохи вперед для більшої рівноваги, перемістити вантаж поруч з тілом та піднятися, піднімаючи вантаж та держаючи спину високо піднятою. Вантажі, які, через їх розмір, знижують видимість під час перенесення, мають переноситись парами (2 робітниками), або за допомогою механізмів.										
Вантаж, який трудно зачепити	Збільшує ризик нещасного випадку через падіння вантажу. Підняття та переміщення вантажів зі зігнутими зап'ястками призводить до швидшої втоми м'язів.	Ідеальною для підняття та переміщення вантажів буде наявність місця зачеплення: наприклад, ручок, в які можна просунути руки, зручні пази для рук. В будь-якому випадку треба уникати зачеплення кімчиками пальців. Буде доречним переміщувати вантаж, взявши його обома руками і з зручним положенням зап'ястків.										
Нестабільний або несиметричний вантаж	Переміщення нестабільного або несиметричного вантажу призводить до більшого залучення м'язово-скелетного апарату, особливо у випадках перенесення рідин, що характеризується змінною час від часу центру ваги.	Необхідно впевнитися в тому, що вага предмету, що переноситься, розподілена однорідно, і що вона не буде переміщуватись під час підняття та перенесення.										

Вантаж, що піднімається, переноситься і опускається на відстані від тіла	Підняття, перенесення та опускання вантажу в умовах, коли руки знаходяться далеко від тіла, спричиняє швидшу втому м'язів.	Підняття, перенесення та опускання вантажу має здійснюватись з максимальньо можливим знаходженням рук біля тіла.	
Переміщення з поворотами тулуба	Переміщення вантажу з поворотами тулуба зумовлює більше навантаження на м'язово-скелетний апарат.	Не рекомендується повертати тулуб, у випадку необхідності повертайте все тіло, з долученням ніг.	
Висота переміщення вантажу	При переміщенні вантажу розташування точки переміщення впливає на втому м'язів.	Доречно переміщувати вантажі: - з точкою забору та покладення на одній і тій самій висоті; - в ділянці між рівнем плечем та рівнем рук з руками, розкритими донизу; - точки забору та покладення в жодному разі не мають бути вищими, ніж рівень голови, та нижчими, ніж рівень поверхні землі.	
Середовище	Середовище, в якому здійснюються роботи з РПВ, можуть вплинути на втому м'язів та ризик нещасного випадку (місця для маневру, поверхня землі, освітлення).	Перед тим, як розпочати переміщення, необхідно: - Прибрати всі можливі присутні перешкоди або визначити оптимальний шлях з тим, щоб їх уникнути, знизивши, таким чином, ризик спотикання або зіткнення; - впевнитися в тому, що взуття, що використовується, має протиковзку підошву, правильно взуте та захищене; - у випадку недостатнього освітлення, впевнитися в тому, що ділянки, на яких буде здійснюватись переміщення, є вільними.	
Тягнення та штовхання предметів	Початок переміщення потребує більшого зусилля в порівнянні з тим, яке необхідне для підтримання предмету в русі. Підйоми та спуски, мокрі, ковзкі чи неоднорідні поверхні впливають на посилення м'язової втоми та можуть спричинити нещасний випадок втрату контролю над предметом, що переміщується.	З метою правильного переміщення тачками, візками або іншими устаткуванням на коліщатах необхідно: - визначити з самого початку найбільш прямий шлях, на якому відсутні перешкоди; - уникати спусків та змін траєкторії через постійну присутність транспорту; - переміщувати предмет силою власного тіла: нахилити тіло вперед при штовханні та назад при тягненні; - перевірити коректне функціонування знаряддя, що використовується для переміщення (коліщата, ручки, гальмівні системи на разі присутності, ...).	

ІНФОРМАЦІЯ, ІНСТРУКТАЖ ТА НАВЧАННЯ ЩОДО РИЗИКУ ФІЗИЧНИХ АГЕНТІВ - ШУМ	
- Документ містить в собі мінімальні стилі відомості інформаційного та навчального характеру щодо факторів, які визначають наявність ризику виникнення професійних захворювань через вплив шуму та попереджувальні та захисні заходи, яких необхідно вжити. - Зміст цього довідкового документу може бути використаний також для проведення навчання робітників щодо шуму.	

Визначення та опис ризику	
Шкідливий вплив на людину виробничого шуму може бути прямого характеру (зниження слухової здатності) та непрямого характеру (гіпертензія, втома, виснаження, порушення сну, роздратованість). Ступінь шкідливого впливу залежить від тривалості, типу впливу та інтенсивності шуму, що впливає на людину. При оцінці рівня шуму беруться до уваги наступні величини: 1. рівень щоденного впливу шуму (Lex,y), що вимірюється протягом стандартного восьмигодинного робочого дня. Відноситься до всіх видів шуму на робочому місці, в тому числі до пікових рівнів шуму. Для оцінки береться робочий день, який описує найбільш характерні умови, якщо протягом часу рівень шуму може відрізнятися. 2. рівень впливу шуму протягом тижня (Lex,y), що вимірюється на основі щоденного впливу шуму протягом стандартного тижня, що складається з п'яти робочих днів по вісім робочих годин кожний. Цей параметр використовується у випадках, коли рівень впливу шуму відрізняється в різні дні. Для оцінки береться робочий тиждень, який описує найбільш характерні умови, якщо протягом часу рівень шуму може відрізнятися. Оцінка впливу шуму протягом тижня є обов'язковою у випадках, коли рівень шуму в різні дні дуже відрізняється, при цьому розуміється, що в будь-якому випадку не можуть бути перевищені щоденні граничні значення. 3. піковий звуковий тиск (preak), іншими словами, максимальне значення миттєвого звукового тиску (наприклад: зліт літака, удар потужного преса тощо). Законодавчим декретом 81/08 передбачені граничні два рівні впливу шуму (рівень звукового пороту: LEX=87 дБ(А)) та піковий звуковий рівень: preak=140 дБ(С)), які не можуть бути перевищені. У випадку, коли такі рівні будуть перевищені, роботодавець має терміново вжити заходів з тим, щоб значення впливу не перевищували вищевказаних граничних значень. Окрім граничних значень, були визначені наступні величини, на основі яких роботодавець визначає відповідні попереджувальні та захисні заходи: верхній граничний поріг - LEX = 85 дБ(А) та preak = 137 дБ(С) - та нижній граничний поріг - LEX = 80 дБ(А) та preak = 135 дБ(С). Роботодавець інформує робітника щодо показника рівня шуму, який на нього впливає під час робіт. У випадку, коли рівень шуму (щоденний або тижневий) перевищує нижнє граничне значення, роботодавець забезпечує інформування та інструктаж робітників щодо ризиків, що випливають з впливу шуму. Для робіт, що передбачають часті коливання рівня шуму, роботодавець може доручити робітникам виконання робіт в умовах, що перевищують верхній граничний	

Фактори, які мають бути враховані		Попереджувальні та захисні заходи
Джерелом шуму, як правило, є робоче знаряддя.	Таким чином, рівень шуму може бути знижений в джерелі його утворення шляхом вибору робочого знаряддя, що має менші показники шуму під час його роботи, або шляхом звукової ізоляції найбільш шумних частин робочого знаряддя, де це можливо.	При виборі робочого знаряддя необхідно надавати перевагу такому, що має якомога менший показник шуму, в залежності від робіт, що виконуються. Необхідно забезпечити обслуговування робочого знаряддя з метою підтримання низьких показників шуму під час його роботи. Кожен робітник зобов'язаний: - коректно використовувати надане в його розпорядження робоче знаряддя; - термінового доповідати про виявлені несправності; - уникати виконання робіт з власної ініціативи або роботи поза своєю компетенцією, а також роботи, що можуть бути небезпечними для нього та інших робітників.
Робоче знаряддя підвищеної шумності		
Вплив шуму може бути в достатній мірі зменшений шляхом належної організації праці, з урахуванням як робіт, що мають бути виконані, так і конкретних характеристик кожного з робітників (таких, як вік, комплекція, перенесені захворювання).		Вплив шуму може бути зменшений, серед іншого, шляхом обмеження його тривалості та інтенсивності, що досягається чергуванням робіт, що виконуються, та застосування відповідного графіку роботи, з достатніми перервами на відпочинок. Робітники мають виконувати вказівки роботодавця стосовно: - застосування методів роботи, які забезпечують нижчий рівень шуму; - перевірки та інформування на разі присутності будь-яких негативних наслідків для здоров'я через вплив шуму (ст.184 параграф 1, літера d)); - віддалення або загороження, де це можливо, джерела шуму (компресора, силової установки тощо) від ділянки проведення робіт.
Організація роботи		

Попереджувальні знаки	Зони або ділянки робіт з показниками шуму, що перевищують верхній граничний поріг.	Ділянки робіт з наявністю шуму, рівень яких перевищує верхній граничний поріг, мають бути виділені відповідними попереджувальними знаками. Також ці ділянки необхідно відокремити, а доступ до них обмежити, де це є технічно можливим та обґрунтованим через ризик шкідливого впливу.
Засоби індивідуального захисту (ЗІЗ)	Якщо шум не може бути зменшений в достатньому обсязі шляхом технічних та організаційних заходів, необхідно вдатися до використання засобів індивідуального захисту. При виборі засобу індивідуального захисту враховуються вимоги ергономіки та стан здоров'я кожного з робітників. Вушні вставки, наприклад, можуть використовуватись за умови сильного потовиділення (робота при підвищених температурах, середовище з підвищеною вологістю), а в деяких випадках вони використовуються одночасно з окулярами.	При перевищенні нижнього граничного порогу шуму(LEX = 80 дБ(А), преак = 135 дБ(С)) робітникам мають видаватися засоби для захисту слуху. У випадку коли показник шуму дорівнює або перевищує верхній граничний поріг (LEX = 85 дБ(А), преак = 137 дБ(С)), використання індивідуальних засобів для захисту слуху є обов'язковим. Засоби захисту слуху мають відповідати вимогам, що змінюються в залежності від виду робіт та осіб, що ними користуються. При виборі засобів захисту органів слуху необхідно враховувати, серед іншого, конкретні особливості кожного окремого робітника, наприклад, в'язкий слуховий прохід або одночасне використання окулярів чи інших ЗІЗ (каски, захисних окулярів, респиратора). • користуватися індивідуальними засобами захисту, якщо вони передбачені, та використовувати їх належним чином; • доповідати роботодавцю або керівнику чи бригадиру про будь-який дефект або несправність, що були виявлені в виданих йому ЗІЗ; • Бережливо ставитися до виданих йому ЗІЗ та не видозмінювати їх.
Використання засобів захисту органів слуху	В сільськогосподарських роботах, при виконанні яких має місце перевищення нижнього граничного порогу шуму, робітники, яким видаються ЗІЗ, проходять спеціальний інструктаж щодо правильного використання засобів для захисту слуху та отримують консультацію щодо їх вибору.	Засіб захисту має використовуватись з початку і протягом всього часу робіт, під час яких має місце шум; в протилежному випадку ефективність захисту може суттєво зменшитись. Види засобів захисту органів слуху: Вкладіші: Вставляються у зовнішній слуховий прохід, можуть бути вироблені з гуми, скловати, провощеної бавовни. Вкладіші мають властивість знизити рівень шуму від 10 до 35 дБ(А). Існують два типи вкладішів: - багаторазового використання: мають промиватися після кожного використання, мають бути різних розмірів для кращої адаптації - Одноразові: мають вищі гігієнічні показники. Заглушки на дужці: представляють собою гнучку дужку зі змінними затичками з поролону, призначені для робітників, що мають часто входити/виходити до шумних приміщень. Мають такий же ступінь захисту, що і вкладіші. Одноразовим вкладішам або заглушкам на дужці необхідно надавати перевагу при роботі в приміщеннях з високими показниками температури та вологості, при виконанні робіт з частими рухами головою або при використанні інших ЗІЗ для захисту голови (каска, окулярів) Навушники: складається з двох твердих пластмасових чашок, що прилягають до вушних раковин та які з'єднані еластичною дужкою та покриті пінополіуретаном. Представляють собою дуже ефективний засіб для захисту органу слуху, що зменшують шум від 25 до 40 дБ(А), через що знайшли широке застосування в умовах з надзвичайно високим рівнем шуму. Навушникам необхідно надати перевагу в умовах частого багаторазового впливу шуму короткою тривалістю, пов'язаного з необхідністю їх частого знімання, або коли має місце запалення слухового апарату. Користуватися засобами захисту органів слуху необхідно чистими руками, уникати їх забруднення рідинами чи пилом, оскільки це може призвести до подразнення. Багаторазові засоби захисту органів слуху необхідно регулярно обслуговувати та промивати. Одноразові вкладіші не підлягають повторному використанню, інші види вкладішів необхідно ретельно промивати перед використанням. Багаторазові ЗІЗ мають бути індивідуального використання, можливе також використання навушників різними людьми, за умови використання одноразових накладок на чашки навушників. Зберігання ЗІЗ здійснюється згідно інструкції виробника, також рекомендується проводити їх частий контроль з метою виявлення дефектів та пошкоджень. Подушечки навушників замінюються у випадку їх зношення, а еластична дужка – у випадку деформації. У випадку, коли показник шуму перевищує допустимий верхній граничний поріг, роботодавець призначає компетентного лікаря. Робітники, на яких впливає шум, що перевищує встановлений верхній граничний поріг, підлягають медичному огляду, який відбувається згідно норми, один раз на рік або з іншою періодичністю, в залежності від приписів компетентного лікаря. Медичний огляд проходять робітники, на яких впливає шум, що перевищує встановлений нижній граничний поріг, за їх запитом або у випадку, коли компетентний лікар вважає це за доцільне. Робітники мають проходити медичний огляд згідно приписам компетентного лікаря. У випадку, коли під час проведення сільськогосподарських робіт використовуються шкідливі для органу слуху речовини (наприклад, толуол, свинець, марганець, бутанол-1), медичний огляд поводиться також з огляду на використання шкідливих для органу слуху речовин.
Медичний огляд	В сільськогосподарських роботах, при виконанні яких має місце шум, показники якого перевищують верхній граничний поріг, робітники підлягають медичному огляду.	

ІНФОРМАЦІЯ та НАВЧАННЯ ЩОДО РИЗИКУ ФІЗИЧНИХ АГЕНТІВ - ВІБРАЦІЇ	
- Документ містить в собі мінімальні стислі відомості інформаційного та навчального характеру щодо факторів, які визначають наявність ризиків виникнення професійних захворювань через вплив вібрацій та попереджувальні та захисні заходи, яких необхідно вжити. - Зміст цього довідкового документу може бути використаний також для проведення навчання робітників щодо вібрації.	

Визначення та опис ризику		
Вплив вібрацій може стосуватися тіла в цілому або лише системи рука-плече. Вплив вібрацій на все тіло, як правило, має місце внаслідок виконання виробничої діяльності на борту засобів для транспортування або переміщення, в той час, як вібрації на систему «рука-плече», як правило, передаються внаслідок контакту рук з ручками ручного знаряддя або механізмами, керування якими здійснюється вручну. Прикладами механізмів, що можуть передавати вібрації на все тіло, є трактори та зернові комбайни, в той час як прикладами джерел вібрації, що передається на систему «рука-плече», є такі знаряддя, як газонокосарка, мотокультиватор, бензопила, кусторіз. Проблеми зі здоров'ям, у випадку впливу на тіло в цілому, як правило, стосуються кістково-суглобової системи (люмбагія, дископатії, міжхребцеві грижі тощо). Проблеми зі здоров'ям, у випадку впливу на систему «рука-плече», як правило, мають нейроваскулярний характер (хвороба Рейно чи «синдром білих пальців тощо). Рівень впливу може бути вимірний шляхом спостереження за конкретними виробничими умовами, або звернувшись за відповідною інформацією до бази даних Національного Інституту страхування від нещасних випадків на виробництві або Регіонів або, за їх відсутності, до даних виробника устаткування. Роботодавець, у випадку, коли виявиться, що рівень виміряного впливу вібрації перевищуватиме граничний поріг, має повідомити робітників, що зазнають вплив, та передбачити попереджувальні та захисні заходи, зокрема, засоби Індивідуального захисту, інформування та інструктаж, а також медичний огляд. При оцінці рівня ризику негативного впливу вібрації беруться до уваги наступні величини: 1. щоденний негативний вплив вібрацій, що викликають тремтіння системи «рука-плече» A(8): середнє значення частот, виміряних протягом стандартного 8-годинного робочого дня. 2. тижневий негативний вплив вібрацій, що викликають тремтіння всього тіла A(8): середнє значення частот, виміряних протягом стандартного 8-годинного робочого дня. Законодавчий декрет 81/2008 зі змінами та доповненнями встановлює граничні значення, що не можуть бути перевищені. У випадку, коли такі рівні будуть перевищені, роботодавець має терміново вжити заходів з тим, щоб зменшення впливу не перевищували вищезгаданих граничних значень. Для вібрацій, що викликають тремтіння системи «рука-плече», щоденний граничний допустимий рівень за 8 годин складає A(8) = 5 м/с², в той час, як відповідний рівень для більш коротких проміжків часу складає A(8) = 20 м/с². Для вібрацій, що викликають тремтіння всього тіла, щоденний граничний допустимий рівень за 8 годин складає A(8) = 1,0 м/с², в той час, як відповідний рівень для більш коротких проміжків часу складає A(8) = 1,5 м/с². Крім того, поряд з граничними попереджувальні та захисні заходи: рівень щоденного впливу протягом 8 годин на систему «рука-плече» - A(8) = 2,5 м/с² та рівень щоденного впливу протягом 8 годин на тіло в цілому - A(8) = 0,5 м/с². У випадку, коли рівень впливу вібрацій протягом дня зазнає значних змін, до уваги береться рівень вібрації протягом дня, що трапляється найчастіше.		
Фактори, які мають бути враховані		Попереджувальні та захисні заходи При виборі робочого знаряддя необхідно віддавати перевагу такому, що має якомога менший показник вібрації, в залежності від робіт, що виконуються. У випадку перевищення граничного порогу, роботодавець має вжити термінових заходів для забезпечення впливу вібрації на рівні, нижчому, ніж граничний поріг, забезпечивши робітників, у випадку передачі вібрації на систему «рука-плече», наприклад, ручками, що гасять вібрації, з теплоізоляційним покриттям, або рукавичками для захисту від вібрації, які також захищають від холоду, що посилює шкоду вібрації. У випадку вібрацій, що спричиняють тремтіння всього тіла, роботодавець забезпечує сидіннями з функцією гасіння вібрацій, в залежності від транспортного засобу та ваги водія. Необхідно забезпечити обслуговування робочого знаряддя з метою підтримання низьких показників вібрації під час його роботи, періодично перевіряючи зношення амортизуючих елементів. Кожен робітник зобов'язаний: • коректно використовувати надане в його розпорядження робоче знаряддя; • термінового доповідати про виявлені несправності; • уникати виконання робіт або маневрів, що можуть бути небезпечними для нього та інших робітників.
Робоче знаряддя, що є джерелом вібрації	Джерелом вібрацій, як правило, є робоче знаряддя. Таким чином, рівень вібрації може бути знижений в джерелі його утворення шляхом вибору робочого знаряддя, що має низький рівень вібрації.	

Організація роботи	Вплив вібрації може бути в достатній мірі зменшений шляхом належної організації праці, з урахуванням як робіт, що мають бути виконані, так і конкретних характеристик кожного з робітників (таких, як вік, комплекція, перенесені захворювання).	Вплив може бути зменшений, серед іншого, шляхом обмеження його тривалості та інтенсивності, що досягається чергуванням робіт, що виконуються, та застосування відповідного графіку роботи, з достатніми перервами на відпочинок: • застосування методів роботи, які забезпечують нижчий рівень вібрації; • застосування методів роботи, які забезпечують нижчий рівень вібрації; • чергування між декількома особами під час виконання робіт, що передбачають великий рівень вібрації; • контроль та регулювання сидінь транспортних засобів кожного разу при зміні водія; • заборона неповнолітнім особам та вагітним жінкам виконання робіт, що перевищують максимально допустимий поріг.
Засоби індивідуального захисту (ЗІЗ)	Якщо рівень вібрації не може бути зменшений в достатньому обсязі шляхом технічних та організаційних заходів, необхідно використовувати засоби індивідуального захисту. При виборі засобу індивідуального захисту враховуються вимоги ергономіки та стан здоров'я кожного з робітників.	При перевищенні денного граничного порогу (що відноситься до системи «рука-плече» чи тіла в цілому), робітникам мають видаватися засоби захисту. ЗІЗ мають відповідати вимогам, що змінюються в залежності від виду робіт та осіб, що ними користуються. При виборі ЗІЗ необхідно враховувати, серед іншого, конкретні особливості кожного окремого робітника. • користуватися індивідуальними засобами захисту та використовувати їх належним чином; • доповідати роботодавцю про будь-який дефект або несправність, що були виявлені в виданих йому ЗІЗ; • бережливо ставитися до виданих йому ЗІЗ та не видаювати їх.